

No. 93.

ANTON PANN

O șezătoare la țară

SAU

Povestea lui Moș Albu

T.

BUCUREȘTI

Editura Librăriei „UNIVERSALA” Alcalay & Co.

27, Calea Victoriei, 27

„Biblioteca pentru toți“ este cea mai vastă
enciclopedie, în cel mai curat și frumos grai
românesc.

O ȘEZĂTOARE LA ȚARA
SAU
POVEȘTEA LUI MOȘ ALBU

Din București într'o toamnă plecând pentr-un
[drum lung
Seara până'la Colintina abia putui să ajung.
Aci fiind hanuri multe aș li putut să rămâi.
Și ca drumaș pedestru în acea noapte să măi.
Dar să nu fac ca Țiganul, carele, când a plecat,
Și-a luat pila, ciocanul, și în tindă s'a culcat.
Viindu-mi aceste 'n minte îmi iau traista pe ciomag
Și după ce ca tot omul un ciocan de rachieu trag.
O iau pe jos la drum iute, văzând că s'a înserat.
Ca să ajung mai de vreme să găzduiesc la vre-un sat
Mergând astfel puțin încă, niște ceață s'a întins,
Și-o 'ntunecime-adâncă din patru părți m'a coprins.
Eu mergeam și ceața, fumul, cât trecea se lasă gros,
În cât abia vedeam drumul cu ochii plecați în jos.
Satul nu era departe, dară drumul meu pierzând

Luasem spre o altă parte, unde mă duc nevăzând.
Când mă pomenii d'odată între niște arături,
Am stătut în loc îndată privind cu fluerături.
Mă miram spre care parte să merg, calea să-mi
[descurc.

Ziua era prea departe să stau aci să mă culc.
Privind așa, mai departe văz o lumină de foc,
Și prin mărăcini, prin gloduri o luai spre acel loc.
Întunerec fiind foarte, unde călcam nu vedeam.
Țiind ochii spre lumină mă 'mpiedecam și cădeam.
Până când în cea din urmă de-odată am pășit,
Mă pomenii într'o groapă de unde n'am mai eșit.
Noroc că nu fusese apă, ci un puț nisipos, sec.
Săpat, neisprăvit încă, - dar nu puteam să mă 'nnec.
Nici n'au fost ghizduri sau lemne de care să mă
[lovesc.

Că adormiam somnul tatii, să numă mai pomenesc.
Decât mă alesei numai cu dureri din lovitori,
Cu genuchi, coate belite, și la ochi cu zgârieturi.
Și așa fără de voie am rămas să dorm aci.
Nevrând să fac ca Țiganul în tindă a conăci.
Îi găsiam atunci dreptate, de și-l luasem de prost.
Și ziceam că mai cuminte decât mine el a fost.
De făceam și eu ca dânsul nu eram să rătăcesc.
Or să caz în astă groapă să mor să mă prăpădesc.
Fiind mult până la ziuă am avut timp de prisos,
Ca să procetesc în minte mii de spuneri de folos,
Pe care eu mai 'nainte nu le chibzuiam așa.
Ci-mi intra pe o ureche și pe cealaltă-mi ieșea

Și ziceam clătind, cu capul, că d'aia bieții Români
La câte o întâmplare zic vorba celor bătrâni,

Că, omul până nu pătimește.
Niciodată nu se 'nțelepțește.

Dar, ca surdului, bați toba la ureche cu ăst cuvânt,
Că din gură cuvânt iese și se duce iar în vânt.

Adică următoarea povață :
Cine pleacă mai de dimineață
(Ne-așteptând soare să răsară)
Departe ajunge până seară.
Și iarăși la orice călătorie
Nu pleca fără tovarășie.
Negoțul de vrei să-ți fie sigur,
Să-l întorci fără tovarăș, singur.
Lupului de ce-i e ceafa groasă ?
Că singur își gătește de masă.

Așa dar tovarășia la negoț e de prisos,
Iar la o călătorie să o iei e de folos
Căci poate cazi în vr'o groapă, în apă sau în
[vr'un râu.
Și de n'are vre-o putere, toți îți întinde unbrâu.
Bunioară încă mie acum cum mi s'a 'ntâmplat
Să fi avut un tovarăș, mâine ar vesti în sat.
Dar acuma cine știe d'aici de voi mai ieși,
Poate de sete, de foame chinuit mă voi sfârși ?
Gândind astfel, văz că 'ncepe a se lumina de zi
Și scârțituri de care pe drum a se auzi.

Atunci cunoscuî că puțul e 'n marginea unui drum
 Și pe lângă tot necazul mă bucurai oarecum.
 Deci când simții mai aproape scârțitura de car,
 Incepui să strig din groapă cu răcnet ca un văcar.
 Dar de alt necaz acum fierea în mine crăpa,
 Că zgomotul cel de care de tot glasul mi astupa.
 Mai trecând auzii iarăș niște glasuri de copii.
 Care venise cu vite să le pască prin câmpii.
 Asemenea și la dâșii am început a striga,
 Dar ei fără să auză, se juca și alerga.
 Mai dedei încă o gură tocmai cum strigă la lup,
 De eram să-mi rup și glasul și de tot să mă astup,
 Dar ce folos! că băeții, deși au auzit glas,
 Și-au alergat să se uite în groapă în acel ceas.
 Căci cum mă văzură 'ndată în fundul puțului stând.
 O croiră toți la fugă, „aoleo, dracul“ strigând.
 — Nu sunt drac! strigai la dâșii, dar ei nici
 [n'au auzit.

Ci 'n sat la părinți să spuie, pe fugă sau repezit
 Și sătenii, auzindu-i, au luat funii pe loc,
 Crezând că din sat de-acilea a căzut vre-un dobitoc,
 Dar la puț dacă veniră și se uitară la el,
 În loc de drac și de viță văd un om cu ei la fel.
 Și începură cu mirare a zice ș'a se cruci:
 — Ucigăte crucea, dracel! Măidar cum căzuși aci?
 Acestea zicând lăsară funia ce au adus
 Și legându-mă cu dânsa de subțiori m'am tras sus.
 Apoi puțintel cu dâșii pe verdeață am șezut,
 Și le-am spus toată 'ntâmplarea și în puț cum
 [am căzut.

Deci dând la toți mulțumire și slavă lui Dumnezeu,
Imi luai traista 'n spinare și plecai pe drumul meu,
Hotărît ca mai de vreme la vre-un sat să găzduesc,
Ca nu cumva să se 'ntâmples ceva iar să pătimesc,
Mersei vre-o câteva ceasuri, fără undeva să șez.
Temându-mă, siliam calea, pe drum să nu înserez,
Și tot priviam înainte când și când să văz un sat.
Cum și în cele din urmă de el m'am apropiat,
Și fiind acum de vreme și soarele încă sus,
Rămâind ca două suliți să sfințiască la apus,
Și nimeni nu se întoarse din săteni până atunci,
Ci se aflau toți la muncă încolo 'ncoace prin lunci
Șezui aci jos pe iarbă, fiindcă vântul bătea ;
Fiind și gardul aproape mă rezemai de o proptea,
Gândind ca să mai răsuflu și să odihnesc cevaș,
Pâă să vie sătenii și să-mi caut un sălaș.
Eu ostenit de drum, una, al doilea nedormit,
Stând în puț noaptea întreagă în cugete chinuit.
Am adormit fără veste lângă gard cum am picat
Când m'am deșteptat văzui că tot satul s'a fost
[culcat.

Incepând să fluer iară, mă scol, mă uit împrejur,
Și Dumnezeu să mă ierte, cât p'aci eram să 'njur
Când văzui că nicăirea lumină nu se zăria,
Decât la o ferăstruie ceva. ceva licăria.

Imi luai traista la umăr și ciomăgelul în mână,
Și plecai spre acea casă, lătrându-mă mii de câini,
Când am mers în bătătură și la ușă am ajuns
Nici n'am strigat și-o femeie d'n lăuntru a răspuns :

—Cine e pe astă vreme? Ei îi răspunsei: — Om bun
Ea mă 'ntrebă:— Câți inși sunteți? Eu i-am răs-

[puns: — Numai un'

— Dar ce vrei? mă 'ntrebă iară. Eu i-am răs-

[puns—Sunt drumaș,

Am întârziat pe cale și te rog să-mi dai sălaş.

Ea deschizând:— Poftim, zise, intră 'n casă, dragul

[meu,

Că pentru oameni de treabă e loc de la Dumnezeu.

Intrând și dând bună vreme, ea mă 'ndreaptă

[la pat

Și 'ntinzând în foc tăciunii să toarcă s'a apucat.

Și tocmai când căscai gura să 'ncep a o întreba

Despre una, despre alta și de-are bărbat sau ba,

Din depărtare de-odată se auzi un cimpoi,

Făcându-i alai toți câinii cu lătratul dinnapoi,

La care zise femeia: — Iacă și bărbatul meu,

Beat de la cârciumă vine și cântă să-l auz eu.

Acest cuvânt al nevestei, că vine barbatu-i beat,

Nu-mi prea sună 'n urechi bine și cam, cam m'am

[îngrijat.

„De-o fi, ziceam în sine-mi, vre un om bănuitor,

Și cu arțag la beție, bătăios, gâlcevitor,

Cum mă va vedea pe mine la miez de noapte șe-

[zând,

Cu nevasta lui în casă, te miri ce i-o da prin gând!

Și atunci, Doamne ferește, iar vre una voi păți.

De nu voi avea cu cine părul a 'mi-l împărți!

Gândind eu acestea, iată câinele lui îl lătră,

Și gazda mea cu cimpoiul abia pe ușă intră.

— Bună vreme! zise vesel, la nevasta lui cătând,
 Dar ce nu te-ai culcat încă și șezi la furcă torcând?
 Pe lângă aceste vorbe s'a 'ntins cu mâna la ea,
 Ca tot omul la nevasta'i cam în glumă când o ia.
 Dar ea: — Șezi frate, îi zise, cam încetinel șoptind.
 Avem un strein în casă și poate n'o fi dormind.
 Mă pomenii adineauri cu el la ușă bătând,
 Până mâine dimineața sălaş dela noi cerând.
 El când zise: — Unde este? îndată s'a și sucit,
 Și văzându-mă îmi zise: — Oaspet! bine ai venit,
 Apoi întrebând nevasta: Dar 'i-ai dat pentru
 [cînat?

— Ce să-i dau? ea îi răspunse, mămăliga s'a mâncat.
 — Fă alta curând, îi zise. — Dar din ce? ea i-a vorbit
 Că mălaiul ce-l avurăm de astăzi s'a isprăvit.
 — Pleacă mai curând, el zise, și te 'mprumută
 [din sat.
 — Acuma toți dorm, răspunse, dar voi fierbe
 [un păsat.

— Ai păsat? bravo! el zise, pune căldarea curând.
 Și o umple să-i ajungă, că o fi omul fiămând.
 Eu auzind vorba bună, care nu o așteptam,
 Îmi veni puținel suflet, dar tăceam și ascultam,
 Că mă temeam cu vre-o vorbă nu cumva să-l
 [înăspresc,

Și cu vre-o înjurătură pe loc să mă pomenesc.
 Păsatul dar fuse gata, masa îndată s'a pus
 Și 'ntr'o troacă largă, mare răsturnându-l l-a adus.
 — Prietene, poftim, zise veselul ospătător,

Vino și șezi de mănâncă ca un flămând călător.
 Și eu aici lângă tine cu cimpoiul o să șez,
 Pân' te-i sătura bine să-ți cânt, să te dezmierdez;
 Că am poftă să-ți fac cinste, tocmai ca la un boier;
 Să pomenești de sălașul al unuia cimpoier.

Așa eu șezui la masă a mârca și a sufla,
 Incepu și el îndată cimpoiul a și-l umfla.
 De și nu-mi ardea de cântec, cum eram ostenit

mult,

Dar cu voie, fără voie, trebuia ca să-l ascult.
 El cânta, eu pe tăcute cu lingura tot căram,
 Eu treaz flămând, el beat sătul, cam nepotrivițu

[eram.

Dar când eu îmi umflai burta și mă 'nchinai să

mă scol,

El privind și văzând vasul că încă tot nu e gol:
 — Mănâncă ! strigă, mănâncă, te rog dacă mă

[iubești

Nimica să nu rămâie, să te văz că-l isprăvești.

— Mâncai, zisei, bogdaproste, prea bine m'am

[săturat.

— Nu se poate, el răspunse, mai nimica n'ai

[mâncat

Văzând că nu scap de dânsul, iarăș lingura luai,

Ca să-i îndeplinesc voia, încă ceva mai mâncai.

Văzând el că stătui iarăș, se uită iarăș în vas,

Și mi zise: — 'Ți-am spus odată să mănânci că nu

[te las,

Mă îmbia tot într'una și din cimpoi nu tăcea,
Nu mai avea altă vorbă decât, mănâncă“, zicea,

Eu văzând că nu am altfel de el să mă mântuesc,
Trebuia orcum păsatul din troacă să-l isprăvesc,
Și 'nvățându-mă nevoia, iar lingura am luat,
Și 'ncepui s'o duc spre gură încărcată cu păsat,
Iar cu cealaltă mână din lingură îl luam
Și, fără să mă priceapă, p'ascuns în sân îl băgam,
Că fiind cam întuneric cu lumină de tăciuni,
Am putut să fac prea lesne astfel de înșelăciuni,
Și mai vârtos el adesea cimpoiul cum își umfla,
Aveam prilej să nu poată meșteșugul a-mi afla.

Astfel curățind eu vasul și lăsându-l de tot gol,
Am întreat de am voie dela masă să mă scol?
El își plecă iarăș capul și în troacă s'a uitat,
Ca să vază de mai este într'insa ceva păsat,
Și văzând'o goală 'mi zise: — Scoală acum să jucăm
O horă de brâu sârbească și atunci să ne culcăm.
Zicând aceste îndată o mână îmi puse'n brâu,
Și începu să mă poarte ca p'un dobitoc de frâu,
Iar cu cealaltă mână din cimpoi zgomot făcea,
Strigându-mi des: „Joacă bine! prin casă mă
[răsucia.

Cu voe, fără voe, a trebuit să și joc;
Ca să scap cumva din mână-i nu aveam nici un
[mijloc
Trăgând dar prin casă danțul și fiind de brâu
[intins,

Slăbind încet-încet brâul deodată s'a descins,
 Și 'ncepu: din sân păsatul sub picioare a pica,
 Incoaci încolo prin casă și de noi a se călca.
 El simțind sub picior moale, îndată stătu din joc,
 Și din vatră cu tăciune se uită în acel loc.
 Ce i s'a părut, nebunul, e aproape de înțeles,
 Incepu să dea în mine, strigând afară să ies,
 Și luându-mă de mână pe ușe mă îmbrânci,
 Zicând; — Du-te în poiană, iar nu în casă aci.
 Se luă și după mine, dându-mi una peste tur,
 Zicând: — du-te mai departe' iar nu aici împrejur.

Eu, văzându-mă de dânsul dat afară ca un porc
 Mă temui d'aci'nainte în casă să mai mă 'ntorc,
 Ca nu cumva să mă ție până la ziuă în joc
 Și să nu-mi odihnesc trupul și 'n acea noapte de loc.
 Așa sării în grădină, de-acolo 'n alta intrai
 Și pe o claie de paie ca să mă culc mă urcai.
 Nu trecu mult după aceasta și văz doi gardul sărind,
 Cu sărutări drăgăstoase și încetișor vorbind;
 Veniră tocmai sub claia la care eram urcat
 Și aci se așezară să stea amândoi la sfat.
 Ș'am cunoscut după șoapte că nu's făcători de rău,
 Ci tainică întâlnire între fată și flăcău.

Așa eu din vârful clăii neputând să-i văz ce fac,
 Mă râma 'n inimă parcă oare care gând de drac.
 Mă pui pe brânci cu încetul și ochii în jos îmi plec,
 Ca să mă uit, să iau seama la acești doi cum petrec.

Și neputând vedea bine, spre margine tot m'am tras,
 Până când drept peste dânșii alunecând caz în nas.
 Eu, văzându-mă deodată, fără veste'n capul lor,
 Au gândit că-s Miază-noapte ș'am venit ca să-i
 (omor.

Fug înspăimântați de moarte, pârleazul ne-
 [nemerind,

Cu vaitături răgușite peste mărăcini sărind.
 Iar eu rău cum mă loviseam cu căderea mea în nas,
 Nu puțin mă necăjiseam de durerea ce am tras,
 Pentru care să bag vină neavând altuia cui,
 Imi ocăram nerozia care singur o făcui.

Dar mă mângâiai îndată, chiar în acelaș minut,
 Că uitându-mă 'nainte văz un ce alb așternut:
 Dibuesc prin întuneric, dau cu mâna d'un pui fript,
 Carele era cald încă și în frigare infipt.

Mai dibuind pe alături mai dau și peste un vas plin,
 De o azimioară caldă și de o ploască cu vin.

— Săracii! zisei în sine-mi, cât s'or fi ei necăjit
 Să-și gătiască astă cină, dar soarta nu lea slujit!
 Ce să zic?... Și rău îmi pare, dar bine 'mi pare mai
 [mult,

Aci îmi șopti norocul ca să mă plec s'ascult.
 Că iacă scăpai de două: una adică de frig.
 Ș'a doua de setea care era aici să mă frig
 Dumnezeu tot îngrijește de un sărac când și când,
 Ce-i trebuie îi trimete când nici nu-i da lui prin
 [gând.

Așa dar aceste toate pentru ei nu s'au gătit
 Tocmai după vorba care dela moși au auzit:

Nu e pentru cine se gătește
Ci pentru cine se nemerește.

Iar pentru ei astă-seară pupatul le e destul,
Dar îmi e necaz de mine că de păsat sunt sătul
Ba și îndesat cu sila, cum n'am văzut nici în vis,
Ș'acum mă uit la acestea, după cum unul a zis :

Bucatele sunt destul de bune
Dar n'a știut nașa a le pune.

Iar cât pentru plosca asta le sunt recunoscător,
Ș'o să 'nchin cu ea odată pentru sănătatea lor.
Astfel zicând ridic plosca, și sete cum îmi era,
Iatr'atât trăsei dintr'nsa încât ochii 'mi scăpăra.
Și cu ridicarea ploscii către răsărit privind,
Văzui zorile ivite pe întunericul gonind
Atunci eu nu pierz vreme, tot vinul din ploscă sug,
O las aci, iau friptura cu azima și plec, fug
Ca să 'ntreb de drumul mare trebuință nu făcea,
Mă 'ndreptai de niște care încărcate ce trecea,
Dar de-a nopții neodihnă și de câte leam pățit,
Cum și de vinul din ploscă tămâiat și amețit,
Eram ca bătut în piuă, capul îmi atârna greu,
Și ca să-mi risipesc somnul, îmi frecam ochii
[mereu,

Dar surda că vinul care nu m'am îndurat să-l las
Și 'mi fu milă să rămâie să se treziască în vas,
Iși lungise atât nasul până încât s'a întins
Ca să glumiască cu mine și într'un noroi m'a
[împins

Eu mă sculam să plec iarăș, să mă duc în drumul
[meu,

El când mă 'mbrância în dreapta, și când în
stânga mereu.

Văzându-l că nu mă lasă, ci tot mă 'mpinge să caz
In cele mai de pe urmă am șezut jos de necaz
Merindea cea câștigată în mână cum o țineam,
Cât colo 'n ncroi căzuse și să o iau nu puteam.
Un câine drumaș, ca și mine trecând pe-aci 'n
[acel ceas,

Și dând mirosul fripturii de 'ndelicatul său nas,
Văzându-o stând rău pusă, frumușel o ridică
Și ca să o puie bine fără zăbavă plecă.

Stând eu aici văz că trece un sătean cu carul gol
Il strig, îl rog ca să vie să-mi dea mână să mă scol.
Bunul om își opri carul, pe loc la mine veni
Și întâi cu bună ziua după ce mă omeni,
Mă întrebă, ce îmi este? Eu 'i-am zis:—Nu poci

[acum,
Ci ia-mă 'n car și-ți voi spune ceeace mă 'ntrebi
[pe drum.

Așa el de subțioară ca pe-a mireasă mă ia,
Ș'abia în caru'i mă puse, fără a se 'ngreuia,
De-te «hăis! cea!» plecă carul, și eu cum eram
[turtit,

Ca un copilaș în leagăn îndată am adormit.
El ne-având ce să facă, să dormi buștean m'a lăsat
Ș'a fost silit să mă ducă acasa la el în sat.

Când ajunse 'n bătătură și 'ncepu a dejuga,
 Auzindu-l făcând gură și copiii a-și striga,
 Mă deșteptai de-odată treaz de vin, de somn sătul,
 Și mă v'zui tras cu carul și băgat sub un pătul.
 Imi freco ochii, mă uit bine, văz că s'a fost înserat,
 Ș'alătu'ea un foc mare de fete încunjurat,
 Care din sat să strânsese la șezătoare cu furci,
 Și de glume, basme, răsuri hohotiau ca niște curci.
 Mă ridicai în picioare să mă dau jos din car,
 Dar șezui iar când văzui că 's plin de noroi,
 [murdar,

Și stând aci, printre loitre la dânselor mă uitam.
 Tiriachiu. în cap cu fumul, cu căscate ascultam.
 Așa 'nțelesei că ele au fost spuind ghicitori,
 Cum obicinuesc prin sate să spue la șezători,
 Alte care mai zisese nu poci să știu pân' aci
 Decât pe acestea care auzii a le ghici:

Ghici ghicitoarea mea:

Ce lucru este în toate
 Și fără el nu se poate?

Numele.

Să vă întreb alta:

Spuneți-mi acum anume
 Ce pom e acel în lume,
 Care ramurile sale
 Toate le are la vale
 Și vinele, rădăcina
 Li stă în sus ca tulpina?

Omul.

Ghici ghicitoarea mea :

Ce floare e mai frumoasă
Și bărbatii o miroase
Numai lor e dragăstoasă ?

Femeia.

Ghici ghicitoarea mea :

Ce nod cu ruga se 'noadă
Și cu mâni nu se deznoadă ?

Cununia.

Ce este aceea :

Sub pădurea grămădită
Șade lumea învelită,
Ziua de soare fugită,
Noaptea de lună pitită.

Casa.

Ghici ghicitoarea mea :

Eu la orice casă
Sânt slugă aleasă
Eu pe ori și cine
Intâmpin când vine ;
Când pleacă afară
Eu îl petrec iară ?

Ușa.

Ghici ghicitoarea mea :

În pădure m'am născut,
În păpure am crescut
Și n'oraș cum m'au adus,
Judecător am fost pus ?

Batul.

Ghici ghicitoarea mea :

Ziua în voiaje
Mereu mă pornesc
Noaptea mă pun straje
Casa să păzesc ?

Brosca usă.

Ghici ghicitoarea mea :

Sânt cercel cu toartă
Dar omul nu mă poartă,
De cât mă acață
La case în față ?

Lacătul.

Ghici ghicitoarea mea :

Ce e dulce și mai dulce
Și nu poate să se 'mbuce,
Iar din el gustă tot omul
Și argatul ca și domnul ?

Somnul.

Ghici ghicitoarea mea :

Ce nu poți să pui
Să șează în cui ?

Oul.

Ghici ghicitoarea mea :

Buturugă uscată,
O ridică încărcată
Și o dă jos descărcată ?

Lingura.

Ghici ghicitoarea mea :

Trupul capul 'mi-e tot una
P'un picior stau totdeauna
Cămăși am nenumărate
Și le port toate 'mbrăcate ?

Vârza.

Ghici ghicitoarea mea :

Chipul meu e tot bubos
Și nu's la nimeni scârbos,
Chiar de împărat sunt cinstit
Și la masă sunt primit ?

Strugurele.

Ghici ghicitoarea mea :

Patru frați gemeni născuți,
Tot îmbrățișați crescuți,
Or când îi vezi la un loc
Inveliți într'un cojoc ?

Miezul de nucă.

Ghici ghicitoarea mea :

Coarne are și bou nu e.
Samar poartă măgar nu e.
Mâni n'are 'n copaci se suie ?

Melcul.

Ghici ghicitoarea mea :

La trup sânt ușor,
Fără aripi zbor,
Dar nu sânt nici nor ?

Fulgurul.

Ghici ghicitoarea mea :

Ce fiară încornorată
Umbla cu gura căscată
Și numai cu limba rămă
Tot răstoarnă și dărâmă?

Plugu.

Ghici ghicitoarea mea :

Trupul îmi bagă în casă
Și capul afară-mi lasă?

Cuiv.

Intr'aceasta văz că vine la dânsle un bătrân.
Care se părea că este un prea desghiețat român,
Pe care ele îl chemase să le spuie la povești.
Fiincă el știa carte ș'alte basme bătrânești.
Fetele dacă-l văzură începură a-l numi.
Zicând : „Iacă și Moș Negru veni a ne mulțumi“.
După ce șezu bătrânul, una care îndruga
Incepu cu lingușire a-i zice și a-l ruga :
—Moșicule! știi prea bine că noi toate te iubim
Și ca pe un tată tocmai te avem și te cinstim
De aceia totdeauna te chemăm la șezători
Să ne spui vre o poveste și niscaiva ghicitori ;
Fă bine dar și astă seară, fără a te supăra,
Cu ghicitori or cu basme iarăș a ne'ndatora.
Și răspuse;—Draga tatii ! eu știu lucruri bătrânești
Și ca bătrân nu-mi prea place ghicitori copilărești ;
Dar ca să vă'mplinesc voia îmi voi lăsa placul meu
Vă voi spune, dar știu bine c'o să le dezleg tot eu

Bunioară ca odată, un sătean la bâlci plecând,
Veni copilul la dânsul și îl întrebă zicând:

— Unde vrei să mergi tată? — El; — La bâlci,
[copilul meu.

Fiul: — Cumpără-mi un fluier, de nu vrei să merg
și eu!

Tatăl sau făgăduindu-i și la bâlci dacă s'a dus
Ca să-i cumpere un fluier aminte și-a și adus.
Acasă dacă se 'ntoarse, fiul său la 'ntâmpinat
Și bucurat zise: — Tată! dar fluier mi-ai cumpărat?
El, „da“ după ce-i răspunse și fluierul i a întins,
Și fiul de păreri bune cu două mâni l-a coprins;
După ce suflă într'însul și se 'ncercă a cânta,
— Mă rog tăticule, zise, na de cântă dumneata.
Așa și voi acuma veți face la spusul meu,
Eu să vă zic ghicitoarea și să o dezleg tot eu,
Cu toate că nu mă supăr, puteți să mă întrebați,
Care n'o puteți pricepe și nu știți s'o deslegați.

Așa dară ascultați:

Intreb: De ce latră câinele?

Că nu poate vorbi.

Intr.: De ce duce câinele osul în gură?

Că nu are traisă să-l pui.

Intr.: De ce roade câinele osul?

Că nu poate să-l inghita.

Intr.: De ce se culcă boul?

Că nu poate să șaza.

Intr.: De ce-i curg bouului bale?

Că nu poate să scuipe.

Intr.: Cine geme nebolind și caută neperzând?

Porcul.

Intr.: De ce fuge iepurele la deal?

Că nu poate să intre sub deal.

Intr.: Când stă iepurele și nu fuge?

În frigare.

Intr.: De ce șade cioara 'n par?

Că nu se poate infepa în el.

Intr.: Când este parul cu amândouă părțile în

(pământ.

Când e oala pusă pe el.

Intr.: Când e noaptea mai mică?

Când te culci seara târziu.

Intr.: Când e ziua cea mai lungă?

Când n'ai ce să mănânci.

Intr.: Când e ziua cu noaptea tot una?

Când se îmbată gazda dintr-una cu oaspeți.

Intr.: Care bucate sunt mai cu gust?

Care se mănâncă cu foame.

Intr.: Ce este mai dulce decât toate în lume?

Limba, când vorbește corbe dulci.

Intr.: Dar ce este mai amar decât toate?

Iarăși limba, când vorbește corbe amare.

Ca d'alde astea și alte pe când Moș Negru spunea,
Din care cele mai multe nu le poci minte ținea,
Văz intrând în bătătură alți doi inși încet pășind

Și pe cale împreună d'alde ale lor vorbind.
Fetele, cum îi zăriră, își ziseră : — Vedeți voi ?
Uite că vine moș popa și arendașul la noi.

Zicând astfel se sculară care pe unde ședea.

Cinstea cuviincioasă acestora ca să dea ;

După dâșii tot deodată veni și un militar,

Care din slujbă ieșise ș'aducea un lăutar.

Deci zicându-le să șază, șezură ei în rând,

Câte o buturugă în loc de scaune luând.

Popa zise : — Jupân Iani (așa chema pe-arendaș),

Crez că ai avut petreceri mai frumoase la oraș ;

Acolo sunt baluri, cluburi, e teatru, e picnic,

Sunt soarele și alte care nu știu cum le zic,

De care dumneata poate până în gât ești sătul

Și de soareaua noastră crez că o să răzi destul.

Fetele noastre sunt proaste, nu vorbesc politicos,

Nici știu să întorcă polca și controdanțul frumos,

Ele pe la soarele toate furcile își iau,

Spun, sporesc din gură multe și din mâni lucrez,

[nu stau.

Vre-un lăutar de se 'ntâmplă să aducă cinevaș,

Nu-l pun la danțuri să cânte, după cum fac la oraș,

Ci îi cer ca să le cânte d'alde viteazul Mihai,

Trăgând din arcuș odată să zică zece din grai,

D'alde acestea și alte cântece vechi bătrânești,

Care 'n ele se coprinde tot oarecare povești,

Iar Dumineci, sârbătoare, când nu lucrez și șed tot

Atuncea se duc la horă și joc până nu mai pot,

Căci și jocul este iarăș născocit de om mintos

Ca'n sărbători să nu doarmă un muncitor, mai.
 [vartos,
 Fiindcă șederea, somnul, lesne se face nărav,
 Că ele moleșesc trupul și îl fac leneș trândav.
 Iar sărbătoarea când joacă e ca și când ar munci
 Și a doua zi la lucru trupul ușor pot suci.
 Așa dar fetele noastre, ca de oameni muncitori,
 Astă seară o să spue la busme și ghicitori.
 De aceea știu prea bine că așa mult n'o să stai,
 Să ascuți la d'alde aste și mulțumire să ai.

— Ei! ei! părinte, el zise, chind am fost la București.
 Am ținut io un han mare la strada la Tirchilești,
 Avem la el una crisma, una iar cu bacalii.
 Si una bragazirie, ostoson trii pravalii.
 Tote era ale mele, vindeam pasturma, opinți,
 Funii, pacura, liolele, tiotion romanesc și chinți.
 Avem și una ondae, ama țe mare se zic?...
 Incapei ținșpreți de oameni, tote mari cu copil mic.
 Chind venei baba de zurna cu fete, cu lautari,
 Si cu flechei ipochimeni, precupeți tot cu punzi mari
 Ah! se vezi țe frumos baluri am făcut si am zucat!..
 S'are patru ochi nu saturi si urechi de ascultat.
 Atunci io paralute am chistigat chitevaș,
 Am luvat mosia asta si am facut arendas.
 Omos de chind sunt aițe în sat tot oamenii prost!
 Niți el nu vine la mine, niți io la altu am fost.
 Tote zile singur, singur, zou, pre mult mi s'a urât
 Malista chind vine nopte apoi mi s'a hotărât.

Lipon, și io asta sara am poftit aiți sa viu,
 Să vezi fetele țe fațe, ca sa nu zic che nu stiu.
 Ama daca veneam singur de ziaba, nu fațem haz,
 Che fetele de rusine era sa mi fac naz.
 Acum omos bine'mi pare ca sfinția ta ai vrut,
 Si-ai venit aiți cu mine la fetele sa ascult.
 Am si o sluga la mine, care am fost militar,
 Am porunțit el sa vie aiți cu un lautar.
 Daca vrei sa pun se chinte, che io am platit pesin,
 Am dat un firfirie tocma si țintizeți drumuri de vin,

— Bine, bine, jupân Iani, popa zise, ești un om.
 Politicos, prea de treabă, mai vârtos și galantom,
 Te-ai cheltuit astă seară pe fete să le cinstești,
 Să le cânte lăutarul și dumneata să le privești,
 Prea frumos, dar deocamdată lăutarul poate sta,
 Și eu după ce m'oi duce atuncea el va cânta,
 Căci e mult pentru un preot și-aici numai c'am
 [venit

Nu doar că neiertat este, că nu e loc necinstit,
 Dar însă dumneata poate cumva vei auzit,
 Că alte are mireanul și-alte popa de păzit.
 După cum este o vorbă din zilele bătrânești:
 „Ori vorbește cum ți-e portul, ori te poartă cum
 [vorbești“.

Deși iar după cum zice: „omul sfințește pe loc,
 Omul iarăș îl preface și în bătaie de joc“.
 Cele sfinte în tot locul totdeauna sfinte sânt.
 Nu se spurcă niciodată aceia ce este sfânt,

Omul iarăş cel de cinste în tot locul e cinstit,
 Că se poartă omeneşte şi de toţi e omenit,
 Iar murdar care se poartă în tot locul e murdar,
 El şi 'ntre oameni de cinste la cuvinte o flecar,
 Noi însă în astă seară o adunare avem,
 Care din cele mai rare ca să o numim putem,
 Fiindcă o să petrecem un ceas, două, cel mult

[trei,

Ca bătrânii mai cu cinste, iar nu ca cei tinerei,
 Avem aici pe moş Neagu, pe cel mai bătrân în sat.
 El trăind a văzut multe şi multe de cap i-a dat;
 Ştie poveşti prea frumoase, cum şi basme, ghicitori,
 De-aceea îl şi tot chiamă fetele la şezători,
 Noi dar mai întâi pe dânsul să-l punem a ne cinsti,
 Şi din multe care ştie ceva a ne povesti.

—Bucuros, moş Neagu zise, acum am talmăcitori
 Şi o să încep a spune la altfel de ghicitori,
 Care numai popa poate să le ghiciască frumos,
 Şi ghicitorile care sunt din carte mai vârtos.
 —Incepe, popa îi zise, acum ori care vei vrea.

Deci dar el îşi drese glasul, de câteva ori tuşind
 Apoi urmând cu 'ntrebarea, popa răspundea

[ghicind.

De cam zăbovia la ele, una 'n loc de alta zicând,
 Până să le nimerească mai multe răspunsuri dând
 Şi dacă vedea moş Neagu că vreuna n'o ghicia,
 Incepea să spuie alta, după ce o talmăcia,
 Deci eu într'acele multe departe să nu mă duc,

Erau ca d'alde astea, pe cât aminte mi-aduc :

Intreb. : Cine nu s'a născut și a murit?

Adam strămoșul.

Intreb. : Cine la moartea lui a intrat în pânțele maică-si ?

Tot Adam strămoșul.

Intr. : Cine a fost corăbierul cel mai dintâi în lume ?

Noe (care a scăpat de potop).

Intr. : Ce cocoș a cântat și s'a auzit în toată lumea ?

Cocoșul din corabia lui Noe.

Intr. : Cine de viu s'a îngropat, mormântul a umblat și mortul a cântat ?

Ion proorocul, când era în pânțele chitului.

Intreb. Cine a murit și nu s'a îngropat ?

Muiera lot Lot, care s'a prefăcut în stâlp de sare.

Intr. : Cine s'a născut de două ori și a murit odată ?

Lot Iona proorocul, care s'a născut al doilea din pânțele chitului.

Intr. : Cine s'a născut odată și a murit de două ori ?

Lazar cel inviat a patra zi.

Intr. : Cine s'a născut și încă n'a murit ?

Fu, m'am născut și încă n'am murit.

Intr. : Ce este : două stă, două aleargă, două se schimbă și două se schimbă ?

Desc : sânt viața și moartea. Două stau : este cerul și pământul. Două aleargă : este soarele și luna. Două se schimbă : este ziua și noaptea. Și două se schimbă : sunt viața și moartea.

Intr.: Care este întâia poruncă a lui Dumnezeu?
*Postul. Când a poruncit lui Adam să nu
 mănânce din pom.*

Intr.: Un om avea trei pluguri cu boi, semănă trei
 obroace de grâu, bagă doisprezece secerători, pa-
 tru treerători, și eșiră tot trei obroace de grâu?
*Omni este Dumnezeu, trei plugari, sfânta
 Treime. Sămânța, cucurântul lui Dumnezeu.
 Doisprezece secerători, apostoli. Și patru
 treerători evangheliști.*

Intr.: Șase erau, doi stau și vorbiau, și doispre-
 zece se mirau?
*Omni că, când e mic umbra d'a bușile,
 când e mare, în două picioare și când
 îmbătrânește mai ia și un toag.*

Intr.: Ce sfânt n'a avut suflet și face minuni?
Sfânta Cruce.

Intr.: Unde e buricul pământului?
cezi.

Intr.: Unde e dealul mai înalt?
Unde e valea mai adâncă.

Intr.: Ce este mai alb decât laptele?
Ziua că laptele nu luminează.

Intr.: Ce viețuitoare umblă dimineța în patru pi-
 cioare, la prânz în două și seara în trei?
*Omni că, când e mic umbra d'abușele, când
 e, mare în două picioare și când imba-
 trânește mai ia și un toag.*

Intr.: Am patru surori gemene:
 Cu numele asemenea,

Ună p'alta se gonesc tot
Și să s'ajungă nu pot ?

Roatele carului.

Intr. :

Sunt două surori în lume
Neasemenea la nume,
Una albă, luminată
Și-alta neagră 'ntunecată.
Se gonesc prin lumea lungă
Și nu pot să se ajungă ?

Zina și noaptea.

Intr. :

Din pământ ca Adam sunt zidit,
Pe roată cu sfântul George tras,
In cuptor ca cei trei coconi ars,
Când trăiam de toți eram cinstit,
Mă lua în mâni și mă pupa,
Iar când, ca toți, și eu am murit
Nu s'a găsit cine mă îngropa ?

Borcanul.

Intr. :

De iute ce sunt trei abia mă țin.
Din nasul meu curge miere și venin.
Glas nu am, dar să strig când voi fi pus
Mă aude răsărit și apus.
Eu lumea o'mpăciuesc și o'nvrăjdesc.
Eu pe toți îi bucur și întristez ?

Conditiul.

— De aste zise Moș Negru, sunt de nu le isprăvești.
Dar să vă spui acuma niște întrebări cu povești :

Odată, trecând pe-o cale și într'o luncă văzând

Pe un bărbat c'o femeie bucatele lor săpând,
 Eu gândind că e bărtatul cu femeia lui vrusei
 Ca să le dau bună ziua și 'ntr'acest chip le zisei:
 — Bună ziua om c'omoaie. Iar nevasta 'mi-a

(răspuns :

— Nu e omul cu omoaia, cu ochii nu ne-ai pătruns,
 Ci te uită și ia seama că muma acestui om,
 Este soacra mamei mele (eu sunt vlăstar și el pom)
 Mergând tot gândii în mine ce rudă sunt amândoi.
 Și am lăsat pân'acuma ca să vă întreb pe voi.
 Cu zicerea „voi“ Moș Negru către fete arată
 Și această întrebare la ele o îndreptă.

Popa însă îi răspunse : — Asta eu să ți-o ghicesc,
 Că la așa 'ntrebării grele ele nu se domiresc.
 Răspunsul acestei neveste nu e greu de deslegat,
 Căci era tatăl cu fata împreună la săpat:

Spre pildă: „eu fecior tatii iar muma mea lui e nor,
 Mama tatii prin urmare e soacră despre fecior“.

— Așa e, zise moș Negru ați ghicit-o prea curând,
 Acuma să mai spun una și să dau altuia rând.

Ghicitoarea:

Brea slăvite împărate, cel ce șezi pre nenăscut
 Și te porți spre a sa maică, care nu și l-a crescut.
 Ori 'mi desleagă cuvântul, or iartă pe fiul meu,
 Pe bărbatul maicii mele, carele îl doicesc eu?

Popa:

— Asta este prea 'ncurcată, și după cum o propui
 Trebuie și deslegarea singur iar să ne o spui.

Moș Neagu, ascultați dar:

Un împărat într'o vreme p'oarecare vinovat
 Il hotărîse să moară nebăut și nemâncat.
 Și băgându-l la 'nchisoare foarte strașnic porunci
 Ca nu cumva să-i dea pâine or apă vreun om aici
 Așa el fiind în pază, p'alți la dânsul nu lăsa,
 Decât numai la fereastă viind vorba fie-sa.
 Dar când vrea să merg'aproape strejarii o apuca.
 Și o căuta să n'aibă a'i da a bea și mânca.
 Fie-sa însă cu una ce se născuse de curând
 Și pe tat-său în cumplita aceea osândă văzând,
 De câteori la fereastă vorbea cu ei și plângea,
 Se pleca ferit la dânsul și-i da pieptul de suga.
 Și așa patruzeci de zile la închisoare șezând
 Se mira toți cum nu șmoare nemâncând nimic
 (nici bând.

Într'acestea împăratul trecând călare 'ntr'o zi
 Să meargă la vânătoare, fata 'ngrab se repezi,
 Și ingenuchind îi zise:—O, împărate slăvit!..
 Și celelalte cuvinte, după cum le-ați auzit.
 Care vorbe împăratul neputând a le ghici.
 Că ce 'nchipuiesc acelea ceru a le tălmăci,
 Și auzind împăratul asupra-i s'a umilit
 Și pe tatăl ei iertându-l îndată l-a slobozit.
 Iar cuvintele ei se înțeleg astfel:
 Cel ce pre cel nenăscut șezi și pe mama lui te porți,
 A zis, fiindcă împăratul era pe o călușea
 Și pielea stârpitului mânz o pusese peste șea.

Și pe urmă care zise :— O, iartă pe fiul meu,
Pe bărbatul maicii mele, pe care îl doicesc eu,
Era pentru că-și dedese pieptul către tatăl ei
Și îi ținuse viața ca la pruncii mititei.

Popa :

Acum, cum se vede treaba, a venit și rândul meu.
In hatârul lui Kir Iani să spui vr'o două și eu.

Ghicitoarea :

Tânărule, du-te spune miresei care o iei
C'a venit la nunta măti tatăl tău, bărbatu ei.

Moș Neagu :

Astă ghicitoare iarăș eu am spus-o într'o zi
Și tatăl sfinției tale se 'ntâmplă ș'o auzi;
Eu ieram atuncea dascăl și el era copil mic.
Tocmai pe când schimba dinții, ca de șapte ani
[să zic.
Dar ia spune-i deslegarea, să vedem ce fel o știi?

Popa. — O știu astfel :

Un neguțător oarecare bogat, cu stare fiind,
Insurându-se de tânăr și un fecior dobândind,
Avu prea mare dorință să-l procopsiască 'n
[științi.
Și la câte negustorii au în lume trebuinți.
Așa când veni în vârstă fiul său de șapte ani
Luă și-l duse într'o țară, depuind suma de bani,
Ca acolo 'n școli înalte vreme mai multă șezând
Să învețe limbi streine și științele de rând

Și după ce îl așezară acolo 'ntr'un pension.
Lăsând și de cheltuială ca un sfert de milion,
Cum se întoarse acasă îndată marfă 'ncărcă,
Și către Constantinopol cu dânsa se imbarcă,
Dar pe la mijlocul căii, când cu vasul înoța,
Incepu de un vânt mare Marea a se 'ntărita.
Se umflă, ardică valuri ca niște munți, spu-
megând.

Și peste stânci cu puteri corabia împingând,
Cum se isbi deodată în bucăți se risipi,
Se afundă marfa toată, se 'nec toți cât ai clipi,
De cât numai negustorul de-o scândură s'apucă
Și plutind așa cu dânsa pe uscat îl aruncă,
La o țară depărtată care nu o cunoștea.
Și unde vorbia o limbă care de loc n'o știa.
Dacă se văzu pe sine în acel pământ ieșit
Gol, numai într'o cămașe și sărac, ticăloșit,
Trebui să 'ntinză mâna și să ceară mai întâi.
Apoi slugă să se bage și s'o ia din căpătâi,
Ca cu încetul—încetul să se strângă, să facă spor,
Și de se va putea iarăș să ajungă negustor.

Acu să-l lăsăm pe dânsul ca un nemernic străin
Din bogat cu avut mare, slugă de necazuri plin,
Și să venim la fiul său cel în țări streine dus,
Ca să urmeze să învețe științi după cum am spus,
Urmând dar acesta la școală în hotărâții lui ani,
Unde pentru îngrijirea-i lăsase și destui bani,
Ne mai primind scrisoare, nici răspuns, nici alt,
[nimic.

Cu vreme 'ncepu copilul să-l uite fiind prea mic.
 Muma lui iar, ca femeie, țările necunoscând
 Și neștiind unde este, nici scrisoare trimetând
 A gândit el că părinții trebuie să fi murit.
 De vreme că nici tatăl său pe la dânsul n'a venit,
 Ba, uitase și orașul în care s'a fost născut
 Și-al patriei sale nume nu-i mai era cunoscut.

Deci după ce veni 'n vârstă o dorință l-a coprins
 Să facă călătorie pe acest pământ întins,
 Ca să mai vază prin lume țări, orașe, și cetăți.
 Să se plimbe prin muzeuri, să mai vadă rarități
 A-și îmbogăți știința, practica a-și desvolta,
 Într'acele ce 'n școala în lecții le asculta.
 Știind că chiar să învețe cineva 'n Academii
 Când va intra în școala lumii îi lipsesc să știe
 (mii.

Așa el cu acest cuget gătindu-se și plecând,
 Peste țări, peste hotare, cetăți orașe călcând,
 Mai pe urmă îl aduse drumul cel necunoscut
 În țara sa și 'n orașul întru care s'a născut
 Aci însă, or pământul, or aerul lui l-a tras.
 Or că prin lucrarea firii, 'i-a plăcut și a rămas.
 În alte părți să se ducă n'a mai avut curaj.
 Se desgustă tot d'odată de drumuri și de voiaj
 Și în orașul acela rămâind, a trebuit
 Să se apuce să facă vr'un negoț mai potrivit.

Astfel, ca străin acuma, pe nimenea neavând.
 Cu prieteni ce-și făcuse încoace 'ncolo umblând.

Zări, 'ntr'un loc o femeie în drumu-i unde
 Și, de și nu era fată, dar lui prea mult îi plăcu, ^{[trecu}
 Cercetă prin un prieten de are cumva bărbat,
 Ș'află că e văduvită de un timp îndelungat:
 Cum că i-a plecat bărbatul cu negoț în alte țări
 Și de prin acelea locuri 'i-au venit înștiințări,
 Că nu se știe de dânsul în ce părți să se fi dus
 Or că s'a înecat pe Mare, or că corsarii 'l-au
 (răpus.

Care-l jeli pân'acum, deși el de mult e mort
 Și nu e un an de zile de când schimbă negrul
 (port.

Dintr'această dar schimbare lesne vei putea să
 (crezi.

C'o fi vrând să se mărite, că e tânără cum vezi
 Auzind tânărul astfel vorbind acela de ea,
 A și trimis să o ceară de nevastă să o ia.
 Femeii iarăși plăcându-i, uită de cel răposat,
 Și luă de cununie pe acesta de bărbat.

Să] lăsăm acum feciorul cu văduva cununat
 Și să venim la tatăl său cel d'atâția ani uitat,
 Care cu sufletul numai din înec s'a mântuit,
 Și 'ntr'o țară depărtată să vedem cum a trăit,
 El, după ce întâi slugă la unii la alți s'a băgat,
 Și după ce învață limbă, se lipi de un bogat,
 Care întcarce negoțuri cu sume groase de bani
 Și câștigându-i credința cu 'ncercare de mulți ani
 L-a pus tovarăș la parte și tot agonisind spor

Iși făcu capital mare și-ajunse iar negustor :
 Care în toată sa viața purtând în ininiă dor.
 De prea scumpa s'a soție, de iubitul său fecior,
 Și cincisprezece ani tocmai după ce lacrimi a stors
 S'a pus într'o corabie și la țara lui s'a 'ntors :
 Dar, când a văzut orașul în care el s'a născut
 Li părea că este altul și abia 'l-a cunoscut,
 Căci, schimbări ce se făcuse pe drum, pe uliți,
 [pe pod,
 Vede lucruri osebite, case, ciădiri de alt mod.
 Tot alți oameni și alți tineri înălțați din cei mărunți
 Bătrâni câți erau murise, cei tineri erau cărunți.
 Aste toate îl făcură oarecum a se 'ntrista.
 Și la unul dintre hanuri ca tot străinul a sta,
 Ca să nu tragă d'adrechtul de-odată la casa sa,
 Neștiind de mai e vie sau moartă nevastă-sa,
 Or că de mort socotindu-l, după ce 'l-a așteptat,
 Și văzând că nu mai vine, poate s'o fi măritat ;
 Ci mai întâi despre dânsa după ce va cerceta
 Și prin urmare pe sine atunci a se arăta.
 Așa dar el de departe, dela 'ntrebând oarecum,
 Insuși pe vecinii cari nu-l mai cunoștea acum,
 Află că, ea văduvită fiind de vr'o cincisprezece ani
 Nu voia să se mărite cerând'o chiaburi cu bani,
 Dar de vr'o câteva zile un străin cum a venit,
 Se văzură, se plăcură și 'ndat' s'au învoit.
 Eri a târguit de nuntă cele ce îi trebuia
 Și chiar astăzi d:mineață s'a și cununat cu ea.
 Auzind el, zise'n sine : —Toate's în desert acum,
 De știam una ca'aceasta aș mai fi silit pe drum :

Și de sosiam de aseară azi nu s'ar fi cununat,
Că de mă vedea pe mine, crez că s'ar fi bucurat.
Dar acum orice aș face știu că îmi va fi deșert,
N'o să folosesc nimica, de geaba o să mă cert.
Dacă cumva ca pe dânsul o fi pornit a'l iubi.
O să mă arăt de surda că n'o să-l pot osebi,
După cum e o zicală : „Numai ochii ce se uit
Ei de frați și de soție și de rude nu se uit.“
Mai vârtos d'atâta vreme după cum nu m'a văzut,
Chiar și de tot să mă uite e aproape de crezut,
Căci când plecai eram tânăr ș'acum am îmbă-

[trânit,

M'am albit de griji, necazuri și fața mi s'a zbârcit,
De m'oi arăta la dânsa așa precum m'am schimbat,
Ce-mi va folosi d'o zice: „Nu te cunosc de bărbat!“
Căci, dacă se stinge dorul cel aprins din căpătâi,
Niciodată nu se poate să s'ațâțe ca întâi,
După cum proverbul zice : „Amorul cel pre'noit
Gustul cel dintâi nu-l are ca și orice încălzit“.
Cu toate acestea însă voi să întâlnesc p'acel
Să văz ce persoană este, și de e ceva de el,
Și de va fi norocită cu vreun om cum gândesc eu,
Nici nu mă arăt la dânsii, ci îi las la Dumnezeu.

După ce gândi acestea rugă el pe un vecin
Ca să facă ce o face să-i cheme la el puțin,
Ș'acela mergând îndată l-a chemat cu un mijloc,
Pricina și trebuința să n'o priceapă de loc.
Care viind se 'ntâlnește cu întâiul ei bărbat
Și cum îl văzu acesta și seamă cum i-a luat

I se păru că în chipu-i vede pe un cunoscut,
Dar nu putea în gând să-i vie cum și unde l-a

[văzut

Și 'ncepu să-i zică : — Frate ! par'că te-am mai

[văzut eu

Și ochii de nu mă 'nșală, ești un prieten al meu.
Fă bine te rog, de-mi spune c'am pe unde-ai

[umblat

Și numele cum îți este, pe tatăl tău cum la chemat?
Tânărul povesti toate, cum tatăl său l-a fost dus

În alte țări depărtate și în pension cum l-a pus,
Cum de atâția ani sumă de dânsul n'a cercetat,

Și cum fiind mic de vârstă pe părinți și i-a uitat.
Pe când vorbea el acestea, ș'acestă-alt asculta,

Peste tot cu amănuntul asupra lui se uita,

Și la mâna lui cea stângă având de cuțit un semn
Carele îl dobândise de mic cioplind la un lemn,

Din acest semn și din vorbe care lui i le-a descris
Cunoscă că fiu îi este și-atunci către el a zis :

— Tânărule, du-te spune miresei că a venit...
Și celelalte cuvinte după cum le-ați auzit.

El, neînțelegând vorba ce o fi închipuind,

Ducându-se în grab la dansa și precum i-a zis
[spuind,

Cunoaște și el pricepe că-i era el fecior chiar,

Și începu să se zmulgă și să plângă cu amar,

Zicând : — Iartă-mă, o Doamne ! că'nainte-ți am
[greșit

Și 'ți mulțumesc că păcatul de-al săvârși mai
 [păzit,
 Atuncea fiu, tată, mumă cu toții se întâlnesc,
 Care văzând-o nuntașii de mirare se uimesc.
 Astă poveste a popii ascultând-o câți era,
 De ciudata întâmplare trupul li se 'nfiora,
 Zicând: Vai biata femeie, cum o feri Dumnezeu
 Și pe fiul său săracul de așa păcat greu!
 Iar Popa urmă a zice:—Câte'n lume nu se fac,
 Unele din neștiință ș'altale cu 'ndem de drac!
 Precum și 'n sfânta scriptură povestește de Agar,
 Care își ameți pe fiul cu minciuni însăși ea chiar.
 Spunându-i că nu-i e muma, ci Sara l-ar fi născut.
 Și ea slujnică fiindu-i i la dat de l-a crescut.
 Cum e și o ghicitoare pentr'un păcat săvârșit.
 De nu-ți vine parc'a crede cineva să-l fi greșit.

Ghicitoare:

Nani, nani, puiul mamă, tatăl tău, tată și mie,
 Eu sor ție, el mie soție!

Deslegare:

La răsărit oare-unde un tânăr foarte bogat,
 Cu o fată iar bogată după ce s'a însurat.
 Trăi cu ia în iubire, câștigă și un fecior,
 Apoi muri dintr'o boală, lăsându-l moștenitor.
 Nevasta lui tinerică, fără bărbat rămâind.
 N'a mai vrut să se mărite ci a rămas văduvind.
 Fiindcă prea își iubise bărbatul în viața sa,

Voia ca și după moarte să-i păstreze cinstea sa,
 Și mai cu seamă copilul cu el semăna,
 Orcând se uita în chipu-i inima își îmbuna.
 Il iubea peste măsură, tot pe brațu-și îl culca,
 Il săruta cu nesățiu și moralul îi strica.
 După ce crescuseru copilul și se făcu măricel,
 Duhovnicul a oprit-o să nu mai doarmă cu el,
 Zicând:—Deși iubiai copilul, nu se cădea să-l
 [răzgâi.

Așa e îndată 'n casă atuncea il osebi,
 După ce el începuse a săruta și-a iubi.
 Slujnica lor cea din casă pe la dânsul când
 [venia

Săria, o lua în brațe și în multe chipuri glumia.
 Muma sa care de-acestea nici în somnu-i nu visa,
 Fiindcă îl iubia, noaptea intra în odaia sa
 Ca, când dormia să-l sărute, după cum obicinuia,
 După cum și într'o seară viind întrăcest chip ea,
 El după cum adormise apucând a'l mângâia,
 Ingreuindu-o somnul adormi aci și ea
 El deșteptându-se în urmă și cine e neștiind,
 O luă îndată 'n brațe, că e slujnica gândind,
 Ea, iar greu cum adormise până se desmeteci,
 El și săvârși păcatul, ea până a se smuci.
 Dar vai! viindu-și în fire și fugind numai decât,
 Incepu să se bociască, scoțând suspin amarât,
 Pân' la ziuă vărsă lacrimi și se vaită tot mereu,
 Ne 'ndrăznind ochii să ridice la chipu lui Dum-
 [nezeu.

Și pe unul său fiu pân' aci 'l iubia atât,

Nu mai vrea nici să-l mai vadă, așa de mult l'a
[urât.

Precum și în acea zi încă ocazie căutând,
Il trimise într'o țară, sumă de bani numărând,
Ca acolo să urmeze la osebite științi
Și 'n streinătăți să uite răzgâiala de părinți.

Deci, după ce l' trimese, rămâind se tot gândia
Și muștrarea ei de cuget ca un vierme o rodea.
Dar când se simți pe sine că și grea a fost

[rămas,
Ca o lovită de trăznet era să moară într'un cias.
S'a bătut în cap cu pumnii, hainele 'și-a sfâșiat,
Văzând c'o să se vădiască nelegiuitu-i păcat.

Se bolnăvi de 'ntristare, zăcu se însănătoși,
Rușinată chiar de sine din casă nu mai ieși
Intr'acestea viind vremea, ș'o fată dacă născu
Chemă, o dete la doică și în taină o crescu,
Când se făcu măricică n'a mai vrut a o lăsa,
Ci ca o fată de suflet o aduse în casa sa.

Ca văzând-o, totdeauna să se mustre de păcat
Și lacrimi de pocăință să verse neîncetat.

Ca David odinioară pe Solomon când privia,
Care din neleguire fiu născut el îl avea.

Se ruga cu umilință și lui Dumnezeu cânta,
Zicând: — O Doamnă! mă iartă după mare

[mila ta.
Că născutul dinainte-mi totdeauna îl privesc.

Am greșit unuia ție, rău am făcut, mă căiesc!

Fiul ei dar cel trimis prin școli în străine părți
 După ce isprăvi cursul învățând feluri de cărți,
 S'a întors cu atestatul în vârstă de însurat
 Și văzând fata de suflet pentru dânsa a 'ntrebat,
 De care mumă-sa 'i spune că în doru-i hotărît
 Și-a luat-o în casă, ca să-i ție de urât.

El însă tot des văzând-o s'a amorezat de ea
 Și puse în gând să ceară de nevastă să o ia,
 Mumă-sa simțind prin taină că pe fată o iubia,
 Incepu cam oare-cum frică 'n cuget a avea,
 Ca nu cumva dintr'aceasta răul a se mai mări,
 Și puse în gând cu vr'o fată în grab al căsători.
 Precum și 'n taină chemându-l: Fătul meu îi

[zise ea.

'Mi-a venit dela o fată, care cere să te ia.
 O știu prea bine, copila e frumoasă și de neam,
 Are și prea bună zestre și 'mi place noră să-o am.
 Așa dar să grăbim treaba, mai curând să ne,

[nvoim,

Fiul său răspunse : - Mamă ! de voiești ca să mă

[nsor.

Să-mi dai pe care îmi place, iar de n'ai vrea, mă

[omori.

— Dar ție care îți place, zice ea, și nu voiesc ?

— Fata ce o crești în casă, răspunse el, o voiesc.

— Vai de mine ! zise muma, apoi tu nu-mi ești

(fecior?

Și pe dânsa iar crescând'o, nu 'ți-e ție ca o sor' ?
 Mai vartos una ca dânsa, ce ca slugă o am eu
 Aș primi ca să fie d'opotrivă 'n neamul meu?...

Nu se poate niciodată astă faptă să o fac,
 Ci alege-ți tu mai bine o altă fată pe plac,
 Căci chiar și rudele noastre ca s'o ia nu 'ngăduesc
 Și nici nu îndrăsnesc vre-odată asta să o po-
 (menesc.

Răspunse el: - 'Ți-am spus mamă că pe asta o
 (iubesc

Sora soarelui să fie alta eu nu o primesc.
 Zicând acestea se trase și în casa lui a fugit,
 Iar muma sa până la suflet inima iar 'și-a rănit.
 Zicând: - O vai și-amar mie. Of! ce păcat făcui eu!
 Și-acum diavolul silește să fac altul și mai greu.
 El de-ar cunoaște taina, care numai eu o știu,
 Și care n'a mai făcut-o pe pământ vre un om viu,
 N'ar umbla să ceară fata și încă o ar urî.
 O vai! amar mie Doamne!... Numai de fața ta eu
 Nu poci vr'odată ascunde acest greu păcat al meu!

După aceste cuvinte mânilor încrucișind,
 Sta, se mira ce să facă, multe în sine gândind.
 Atuncea intrând d'odată doi frați d'ai lui tată-său
 Și găsind-o pe dânsa supărată așa rău,
 Ea apucând ca la rude despre fiul său a spus,
 Că pentru fata din casă cerere 'i-a fost propus,
 Și cum că numai voiește cu alta a se 'nsura,
 Ci o voiește pe dânsa, de nu-l poate-astâmpăra.
 Iar el a zis: - Fă-i pe voie, dă-i-o, dacă el o vrea.
 Ce trebuie să te superi și să-ți faci inimă rea?
 Dar vrei să zici că copila nu este așa de neam?...
 La aceasta să nu cauți, toți suntem tot din Adam

Destul dacă lui îi place și o voiește-atât,
 Ingrijește de-i cunună și treaba s'a hotărît.
 Lui zestre nu-i trebuiește, are părintesc rămas,
 Ad' să-i însoțim acuma, însuși noi într'acest ceas.

Deci dar rudele silind'o, care taina n'o știa,
 Trebui să se supue și să-l cunune cu ea,
 Dar această însoțire mai mult inima 'i strivi,
 O amări până la suflet, sângele îi otrăvi.
 Și mustrarea de cuget mai cu asupra crescând
 Vârsa izvoare de lacrimi ziua și noaptea plân-
 [gând.

Carele păcat de moarte vrând ea a-l mărturisi,
 Din mulțime de duhovnici unul nu putu găsi,
 Ca să se poată pricepe canon a-i orândui,
 Printr'un fel de pocăință sufletul a-și mântui,
 Căci, nici scris nu se găsește, nici cuiva în gând
 [i-a dat,

Că s'a putut face 'n lume un asemenea păcat.
 In cele din urmă însă, la unul din ei mergând
 Și cu lacrimi la picioare-i îngenunchi cu rugi
 [căzând,

— Părintele meu! îi zise, fă ți milă, nu mă lăsa,
 Și 'n mai mare disperare sufletul nu-mi apăsa.
 Ci vezi te rog, chibzuește ce fel să mă pocăesc,
 Și într'un chip rânduiește-mi canon să mă mân-
 [tuiesc.

Cuviosul preot zise: — Căința-ți o 'nțeleg eu
 Și aș vrea pentru mântuirea-ți să'mi pui și su-
 fletul meu,

Dar în alt chip nu voi face decât înadins plecând
Să mă duc la Sfântul Munte ș'acolo sobor făcând
Cu prea cuvioși duhovnici, însuflați cu duhul

[sfânt,

Ca să-și dea fiește-care părerea și-al său cuvânt.
Văduva scoase o pungă cu galbeni din al ei sân
Și îi zise: — Primește acești, bunule bătrân
Pentru drum de cheltuială, care-ți trebuesc să'i ai,
Cum și unde te vei duce milostenie să dai.

Or unde socotești du-te, cercetează și să vii
Să-mi însuflețești speranța, că sunt moartă între

[vii.

Lăsând duhovnicul toate plecă p'acel drum întins,
Numai pentru mântuirea acelei femei înadins,
Ș'ajungând la sfântul Munte strânse sobor de

[părinți,

Tot bătrâni cu iscusință și procopsiți în științi,
Căroră dacă le spuse și 'i întrebă de canon,
Fieștecare rămase înmărmurit p'al său tron.

Nici nu le venia să creadă că ar putea cineva
Așa păcat peste fire să facă 'n lume cândva.

După ce se 'ncredințară că negreșit s'au urmat,
Și după ce între dânșii cu cutremur s'a mirat.

Făcând sfiat toți împreună pentru ăst păcat urit,
S'au întors către duhovnic și canon a hotărît,

Cum că femeia aceea, care l-a fost săvârșit,
Cu 'ndemnarea diavolească pân'acolo a pășit,

Trebue așa să facă:— Când va fi o mare zi,
La biserică să meargă, când o pot toți auzi,

Atunci în mijloc să iasă și cu glas mare strigând
 Spuind să-și mărturisiască tot păcatul ei pe rând
 Apoi la vre-o mănăstire se va și călugări
 Și acolo cu pocăință să plângă pân'o muri.
 Asemenea și copiii după ce s'or despărți,
 La câte o mănăstire și ei se vor împărți.

Luând răspunsul acesta duhovnicul cel trimis,
 Se întoarce la femeie cu canonul ei înscris.
 Care după ce i 'l-a spus i s'a părut foarte greu,
 Dar a trebuit să-l facă de frica lui, Dumnezeu.
 Și-așa la o sărbătoare în biserică fiind,
 Când era lume mulțime, ca la zi mare viind,
 Vru să se mărturisească; dar când sosi în mijloc,
 Ii veni 'n gând de rușine și rămase mută 'n loc,
 La o altă zi iar mare, când către mijloc pășia,
 Rușinându-se de rude, a amuțit iar așa.
 Dar în cele după urmă își ia inima în dinți,
 Și la biserică 'n mijloc stând ca ieșită din minți,
 Se mărturisi de față și copii și toți fiind,
 Și de rușine îndată din biserică eșind,
 Se luară și copiii după dânsa rușinați.
 Strecurându-se prin lume cu ochii în jos plecați,
 Și cum ieșiră d'odată, unul nu s'a mai văzut,
 Parcă i-a 'nghițit pământul chiar din acelaș minut.

Deci cu 'ntâmplarea aceasta făcându-se 'n no-
 [rod svon,
 Indată și un duhovnic se urcă sus în Amvon

Și 'ncepând un cuvânt zise : — O voi mume și
[părinți !

Creșteți pe copiii voștri întru bune cuviinți,
Nu-i răzgâiați niciodată, tot surutându-i mereu,
Ci le însuflați moralul și frica lui Dumnezeu.
De vorbe nerușinate cât veți putea să-i opriți,
Și voi iar așa cuvinte între dâșii nu vorbiți,
Sfătuiți pe slugi, pe slujnici, să nu vorbiască ocări,
Să n'auză, nici să vadă dela dâșii desfrânări.
Când îi auziți că 'njură or în ce chip între

[prunci
Sub vr'un greu canon să-i puneți, când calc astfel
(de porunci.

Că copilul ce aude și ce vede alții făcând,
Indată se molipsește și-l vezi făcând sau zicând
Și un nărav rău cu sine trage pe altul mai rău,
Pe cel mic dacă îl face la cel mare e 'n desfrâu
Că copilul n'are minte să judece răul pas,
Nebunia lui îl trage în prăpastie de nas.

Și când învață năravul, anevoie îl dezberi,
Că or care nebunie are în sine și plăceri.
De aceea de mic încă trebuiește înfrânat
Arătându-i ce e bine și ce este defăimat,
Ca să știe și să fugă de păcatul neiertat
Să cunoască sfânta lege despre câte ne a legat,
Și să tremure când vede p'altul fapta rea făcând
Iar nu să căză într'insa pe acela imitând.
D'alde aceste și alte un părinte e dator
Totdeauna să-și învețe pe fată sau pe ficior ;
Iar de va urma 'mpotriva acestor ce le zic eu,

Să știe că va da seama 'nainte a lui Dumnezeu.
 Și voi iarăș fii și fete vă supuneți la părinți,
 Urmați întru ascultare și umblați ca niște sfinți,
 Vă feriti, fugiti de rele, vă păziti nu-i amărâti,
 Nu-i cufundați în necazuri, îi iubiți și nu-i urâți,
 Că părinții niciodată răul vostru nu-l voiesc,
 Ci totdeauna spre bine vă cert și vă sfătuiesc,
 Deși vă supărați tare, voile când vă înfrâng,
 Și prea cu greu vi se pare dacă în frâne vă strâng.
 Dar ei prevăd mai 'nainte cursa în care o să dați
 Și ferindu-vă vă apăr ca să nu vă cufundați.
 Ca mușca, care 'n dulceață aleargă p'alta văzând
 Și își răpune viața că merge la trai crezând,
 Că părinții niciodată răul fiilor nu-l vor,
 Or la câte-i înfruntează privește în al lor favor.
 Căci precum de mici crescându-i i-a ferit de foc.
 [de vânt,
 De soare, de frig, de apă și de alte câte sunt
 Așijderea-i feresc iarăș și după ce se măresc
 Să nu cază într'o cursă precum mulți se
 [poticnesc,
 Deși se pare mulți tineri a fi la minte deștepți,
 Nu pot însă să și fie ca bătrânii înțelepți.
 Tânărul, cât s'aibă minte, tot se'nvinge de
 [plăceri,
 Cari îi aduc în urmă patimi grele și dureri.
 Cu toată învățătura și știința ce-a trecut,
 De multe ori se căiește de cele ce le-a făcut.
 De aceea, copii tineri ascultați pe cei bătrâni,
 Până ajungeți în vârstă de capul vostru stăpâni.

Nu vă luați după proștii cari legea n'o păzesc,
 Ci fugiți d'aceia cari dobitocește trăiesc.
 Că precum vedeți, tot proștii prin judecăți grele
 [cad,
 Sufer munci și'n lumea asta și'n cealaltă merg în iad
 Pentru proști e pușcărie, pentru ei ocnele sunt,
 Toate pedepsele grele ei le sufer pe pământ,
 Ci cum zic, de așa oamenii fugiți, să nu-i imitați,
 Ascultați-vă părinții, la sfatul lor vă plecați.
 Intru cunoștința legii învățați-vă de prunci,
 Ca să păziți vă deprindeți pe cele zece porunci.
 Adică, întâi din toate pe Dumnezeu să iubiți
 Să nu vă închinați la idoli, lui unuia să slujiți.
 Numele lui niciodată în deșert să nu-l luați,
 O zi 'n toată săptămâna în cinstea lui să serbați.
 Nu preacurviți. Nu ucideți. Lucrul altui nu-l
 [furați.
 La nimic al vecinului vre-odată să nu râvniți.
 Cum și pe părinții voștri să i iubiți și să-i cinstiți.
 Nu i scârbiți la bătrânețe, sub blestem să nu
 [cădeți,
 Sprijiniți-le viața și 'i mângâiați cât puteți.
 De păziți și sfătuirea, să nu cădeți în nevoi,
 Ca văzând și fii voștri să vă asculte pe voi
 Și urmând faptelor bune într'astă lume deplin,
 In cealaltă viitoare să vă fericiți. Amin.
 Acest cuvânt isprăvindu-l acel preot cuvios,
 Spre altar făcându-și cruce se dete din amvon jos.

Sfârșind povestea moș Popa către moș Albu a zis:

— O știi moșule și asta? o ai undeva înscris?
 — Ba părinte el răspunse, și cumva ieri de

[muriam,

Astă grozavă poveste-astăzi nu o auziam.

În adevăr te cutremuri, te sperii și 'ncremenești

D'asa lucruri peste fire și fapte diavolești.

Că Cornea, ucigă-l toaca, nu face puțuri și punți,

Or mănăstiri și biserici undeva pe niscai munți,

Ci ca naiba 'și vâra coada prin casele omenești

Și le șoptește să facă ce nu-ți vine să gândești.

Precum acea biată mumă, de unde zic, ea gândia

Că'n așa păcat de moarte vre odată va cadea!

Care murindu-i bărbatul ș'a se mărita nevrând,

Își petrecu tinerețea în văduvie șezând,

Și tocmai în acea vârstă feciorul când își văzu,

Intr'o faptă neiertată fără voia ei căzu!

Că satana îndemnând'o să meargă în acel minut

O și adormi atâta la dânsul în așternut!

Vai nenorocită mumă, c'ai iubit pe fiul astfel...

Iată te-a înghițit iadul și pe tine și pe el!

Popa.

Iar ghicitoarea cea zisă, de unii de alții s'a făcut

Potrivind din partea fetei, c'ar fi zis când a

[născut:

„Năni, nani puiul mării“, și c. l.

E! acuma, urmând Popa zise către arendaș:

— 'Ți-este, rândul jupân Ian, să ne povestești

[cevaș,

Pentru că eu un popă am spus din cele popești

Și dumneata iar vei spune altele orășenești.
 —Io, părinte, el răspunde, știi istorii frumos tot,
 Ama se spui rumaneste așa prea bine nu pot
 Omos Stan al meu se spue în locul meu dou' iar,
 C'a învățat istorii multe de kind am fost militar.
 Haide Stane ! de, înțepe, spune țeva 'n locul meu,
 Și un rachiu dimineța o sa'ți dau bacsisi eu.
 Stan suflă îndată nasul, tuși, glasul curăți
 Și spune o ghicitoare, ce cu basm o însoți.

Ghicitoarea :

Ce este întâiu iubit
 Și 'n urmă e neprivit ?
 Ce e 'n toate isprăvit
 Ș'apoi e nepotrivit ?
 Ce e în cinste primit
 Ș'apoi e și suduit ?

Deslegarea :

Spun că a fost într'o vreme oarecare împărat,
 Ticnit, blând, bun fără seamăn, trăind cu toți
 Când vr'un boer în greșeală cădea prin nisc'ai
 El nu-l pedepsia cu alta decât numai cu 'ntrebări,
 Și când ie da deslegare sau să zic când le ghicia,
 Atunci îl ierta de vină, și iar iubit îl făcea...
 Așa un boier greșindu-i îl chemă și-i dete 'nscris,
 Întrebările aceste, care și prin grai le-a zis.

Puindu-i soroc să știe că or așa or așa,
După patru luni de zile răspuns a-i înfățișa.

Deci boierul drept pedeapsă întrebările luând
Și cu dânsele acasă să le descurce mergând,
Se căzni destulă vreme, ș'aci parcă le ghicia,
Aci iarăș dinpotrivă le 'ncurca și le sucia,
D'ar fi și putut vreuna s'o dezlege 'n vre un fel
Dar nu-i venia să se 'ncrează singur așa numa 'n el.
Se temea să nu greșiască nici cât bobul de nisip.
Nu cumva să-l talmăciască în vr'un deosebit chip.
Pe alți boieri să 'ntrebe, că îl vor râdea 'i era,
Cum să scape de pedeapsă se gândia și se mira.
Pân' la soroc rămăsese vre-o cinci zile acum,
Și trebuia la 'mpăratul a se 'nfățișa orcum,
Ii părea prea cu rușine gândind la acel minut,
Când îl va 'ntreba 'mpăratul cum să tacă ca un
[mut!
Și cum iarăș să-i răspunză vre un cuvânt stră-
[văgant,

Aceste gândind în sine s'apucă numai decât
Și să iasă cu necinste să-i zică că e pedant.
In hainele slugii sale, se 'mbracă în port urît,
Și necunoscut de nimeni plecă singur prin oraș,
Doar va găsi să-i deslege vre un cuvânt cinevaș.
Și când întâlnea pe uliți din cei mai bătrâni ceva,
Le propunea ghicitoarea și cu cinste 'i întreba.
Dar văzând că pierde vreme nimica nefolosind,
Că mulți da numai din umeri, ce să-i zică neștiind,

li veni 'n gând să se ducă și prin cârciumi, prin
 [odăi,
 Auzind cum că în ele se adun și buni și răi.
 Mai cu seamă pe la birturi unde merg și procopsiți,
 Cari n'au soții și singuri. să petreacă 's mulțumiți.
 Intrând dar într'o odaie și vr'o câțiva inși văzând
 La o masă împreună făcând chef, mâncând și bând
 S'alătură lângă dânșii cu dându-le un bonjur
 Și ei iar îi mulțumiră cu toții cum sta 'mprejur.
 După aceea îndată scoate, trântește un ban
 Și cârciumarului zise ca să umple un borean.
 Acei strânși cu întâmplare fiind tot cam crăidonăși,
 Cum văzură trântind banul se îmboldiră cumvași,
 Șoptind: — „Mă! vede golanul, pe lângă el binișor,
 Să 'l lingușim și să-l facem să mai dea la vinișor.

Deci sugând ei la pahare și verzi uscate 'ndrugând
 Găsind prilej și boierul făcu 'ntrebare zicând:

„Ce este întâi iubit

Și'n urmă e neprivit!“

— Ei ași! îi răspunse unul, asta e cireașa chiar,
 Ea când iese timpurile în luna lui Cireșar
 Fiecare o iubește, îi dă cinste 'n casa sa
 Și osebit o prețuește puind'o la masa sa,
 Iar dacă încep să iasă alte poame după vreme,
 Nici nu se uită la dânsa, ci zice că are viermi.
 Boierul, privind la cânsul, zise în cugetul său:
 „Să cam nemerește bine vorba ăstui nătărău!“
 Și după ce închinară cu paharul de rând iar
 — Să lăsăm aceasta zise, și alta să-mi ghiciți dar:

Cé e în toate isprăvit
Ş'apoi e nepotrivit ?“

— Asta e măgarul, zise altul care-l auzi

— Bine îi zise boierul ce fel şi cum, spune, zi !

— Apoi nu vezi, îi răspunse, că el este isprăvit

Ca şi alte dobitoace, dar este nepotrivit,

Că la trup este cât mânzul, la cap ca un armăsar,

Urechile-i de-o palmă şi glasu-i ca de măgar.

Auzind astfel boierul zise în gândul său iar :

„Văz că se loveşte ş'asta, că mai așa este chiar“

Apoi văzând că nu este nici de cum vin în borcan,

Porunci să mai aducă şi trânti încă un ban.

Aceşti cari de boierul erau cu vin adăpați,

Văzând de sub așa haine bani galantoneşte dați,

Intrară în bănuială între ei cu a șopti

Şi cam luați pe sub mână acei bani a-i socoti,

Zicându-și : Mă ! nu e treabă gâtul de şi ne udăm,

Dar cu galantomul ăsta toți de potcă o să dăm.

Ci ia noi să cam trimetem poliția s'o vestim.

Decât cu vre-o năpast aici să ne pomenim.

Că ăsta i-a furat banii or dela stăpân cumva,

Or din vre-o altă parte şi s'a apucat să i bea.

Auzind boierul șoapta a șters-o pe loc d'aci,

Lăsând a treia întrebare şi alții a i-o ghici,

Că'n astfel de uniformă a vizita nu voia

Poliția cu parada care trebuia să-l ia.

Şi s'ajungă de poveste că prin cârciumi a umblat,

Acuma dar ce să facă, o întrebare mai având?...

Se socoti în tot chipul şi-i veni iarăş în gând,

Cum că și prin cafenele din prăcopsiți se duc mulți
 (Cari de multă știință ajung până și desculți).
 Așa schimbă acum portul într'un călător strein
 Și la cafea merge unde fel de oameni vin ;
 Cafea, ciubuc poruncește, șade, privește 'mprejur
 Și îndată viind unul îl cinsti cu un bonjur,
 Incepu să-l cerceteze de negoț cu rezon bun,
 Cerându-i pe lângă astea și o lulea de tutun.
 Boierul 'ntinse chiseaua, lângă dânsul cum ședea
 Și cafegiului îi zise că și o cafea să-i dea.

Deci ei din vorbă în vorbă, o vorbă alta născând
 Veni locul ghicitoarei și îl întrebă zicând :

„Ce e în cinste primit
 S'apoi e și suduit ?

Iar el îndată răspunse: Asta sunt însumi chiar eu.
 — Prea bine, zise boierul, tu ești dar toritul meu.
 Poți merge acum cu mine pân' acasă într'un ceas ?
 Și-ți dau câte un leu plată pentru fiecare pas.
 — Bucuros, merg, el răspunse, dacă zici că'mi
 (vei plăti,

Și nu numai pân' acasa, ci merg unde vei pofti.
 Deci fără a ști boierul acea ce el gândia,
 S'a dus cu el la 'mpăratul răspunsurile ca să-și dea
 Pe carele împăratul văzându-l înfațșat,
 Li căută hotărîrea și găsind-o l-a 'ntrebat :

„Ce este întâi' cinstit
 Și'n urmă e nepotrivit ?”

Deși această 'ntrebare chiar pe persoana 'i privia,

Dar de multă bunătate împăratul ce-o avea
Primi de bun răspunsul, „e cireaşa”, cum a zis.
Şi îl întrebă a doua, care era iar înscris.

„Ce e în toate isprăvit
Ş'apoi e nepotrivit?”

Şi această întrebare ca şi întâia privia chiar,
Dar zicând că „e Măgarul”, împăratu tăcu iar
A treia iar întrebare care privia tot p'aci,
I-o propuse împăratul şi îi zise a ghici,

„Ce e în cinste primit
Ş'apoi e şi suduit?”

Atunci boierul îndată p'acel om faţă l-a pus
Şi a zis: — Acesta este, în drept răspuns l'am adus.
Iar omul deschise gura, pe loc cum îl arătă,
Şi cu „mulţi ani” pe 'mpăratul după ce îl salută
Zise: — Slăviete 'mpărate! eu sunt cel nenorocit,
Carele am fost în cinste şi am fost şi suduit.
Că cum am eşit din şcoală cu obicinuit atestat,
Moşul înălţimii tale fiind atunci împărat,
In curtea împărătească în slujbă m'a primit
Şi nici tatăl meu, poci zice, atâta nu m'a iubit.
Dar dimpotrivă asupra-mi ceva când se supăra,
Cu câte i venia la gură striga şi mă ocăra.
Şi când îi trecea necazul, sau vina'mi când o uita,
Ca la un pământesc înger asupra mea se uita.
Murind el, eu iar în curtea în slujba mea am rămas
La tatăl mării tale moştenire sau miras,
Şi el asemenea iarăş în cinste m'a primit,
Şi încă mai cu asupra eram de dânsul iubit.

Dar când de vre-o pricină pe miné se supăra,
 Atunci să fugi, să iei câmpii, vai de capul meu era
 Apoi necazul trecându-i, iar ca întâi mă iubia,
 Mă chema cu binișorul și cu dulceață-mi vorbia.
 În scurt am treit cu dânsul cum zic dulce și amar
 Acum nu știu ce-mi vei face împărăția ta iar !.
 De supunerile acestui făcând împăratul haz,
 Uită toată supărarea și avutul său necaz.
 Căci alta 'i era 'ntrebarea și 'n alte părți a ajuns
 În loc să-i dea deslegarea i-a adus om drept
 (răspuns,

Care prilej își găsisse în palatu-i a intra
 Să spuie ca fost în slujbă și că procopsit era.
 Și bun fiind împăratul se arată mulțumit
 Și pe amândoi în slujbă cu cinste i-a primit.
 Isprăvind sluga povestea, urmând zise:—Iacă eu
 Am împlinit în drept slujbă rândul stăpânului
 (meu.

—E! bine, el îi răspunse, pentru asta mulțumesc,
 Acum spune înche una, frumos iar inperetesc.
 Ke 'ntii mos Neagu am spus doi, pe urma Popa
 (iar doi.

Așa trebuie să spunem tot iar kite doi și noi,
 —Apoi jupâne! el zise d'om sta noi, după cum zici
 Să spunem tot câte două toți câți ne aflăm aici,
 Mai vârtos povești de ale de care dumneata ceri,
 Nu ne mai ajunge rândul pe toți nici în patru
 (seri,

Care va se zică, geaba ai plătit la lăutar,
 Mai bine țineai să șeză firfirica'n buzunar.

Ș'acea cinzeacă mai bine o sugream eu decât el,
 Că uite n'o să ne cânte, cum văz niciun cânticel.
 —Lasa, more Stana lasa,— stăpânul său a răspuns,
 Inca n'a chintat cocosu s'are vreme de azuns.
 Dacă merg io cu parinte, tu aiți rămui stapun,
 Afara dela mos Neagu, care este mai batrun.
 Pune atunți lautarul se chinte or chite vrei,
 Ama acus nu se pote che este aiți erei (popă).

Sluga, așa ascultați dar.

Un împărat oare unde, în ce țară o fi fost,
 Nu știu, n'am citit-o'n carte, am auzit-o de rost,
 El câștigase 'n viață numai trei moștenitori,
 Dar nu avea nici o fată, ci toți era tot fecior.
 Împărăteasa lui însă din suflet dorind, voia
 Ca să aibă și o fată în palat pe lângă ea.
 Neputând altfel să facă dorința a-și împlini,
 Stând într'una din cel în cuget ce îi veni,
 Luă o fată străină, frumoasă care-i plăcu,
 Și ca o fată de suflet pe lângă ea crescu
 Care cât mergea spre vârstă atât fața-i înfloria
 Și pe cât creștea p'atâta mai frumoasă se părea.
 Fața ei era ca crinul, părul în cap zuriu,
 Ochii era ca seninul, obrazul trandafiriu,
 Buzele ei ca mărgeanul, dinții ca mărgăritar,
 Cu un cuvânt întru toate era ca un lucru rar.

Deci, viind feciori 'n vârstă și împăratu
 (îmbătrânind,
 Puse în gând să-i însoare încă'n viață trăind

Și așa chemând în taină pe cel mai mere fecior,
— Eu, fătul meu, să știi, zise, am pus de gând

(să te 'nsor.

Vecinu 'mpărat îmi scrie cerând să ne încuscrim,
Cu o fată ce-o are p'amândoi să vă 'nsoțim.

Încă mi-a trimis și chipul, ca să te încredințezi.

Este destul de frumoasă, zugrăvită cum o vezi,

Și osebit de aceasta e procopsită în științi.

Mi-a spus de dânsa și alții, nu numai ai ei părinți,

Fiul său răspunse: — Tată! ca unul ce-ți sunf fecior,

Să-ți dau toată ascultarea și supunerea's dator.

Zi-mi să mă duc în războaie, poruncește'n foc

să sar,

În apă și unde-ți place, de vrei să mă jertfesc chiar,

Gata sunt în tot minutul, mă plec până la pământ,

Iar cât de înșurătoare să nu-mi pomenești cuvânt,

— De ce? îi zise 'mpăratul, destul în vârstă nu ești?

Ce pricină te oprește să nu te căsătorești?

— Alt nimic, iubite tată, feciorul său a răspuns,

Că sunt îndestul de mare și în vârsta mea ajuns,

Decât îmi este că voia n'o să vrei să mi-o 'mplinești,

O să'mi stric în deșert vorba și o să te necăjești.

— Ce lucru e, tatăl zice, care tu o să mi-l ceri,

Socotit atât de mare de nu-mi este prin puteri?

— Nu că nu-ți e prin putere, îi răspunse fiul său,

Ci zic că n'o să vrei numai, și o să mă ții de rău,

— E! bine, tatăl său zise, încă îți făgăduesc,

Că de loc n'o să mă supăr, și poate s'o și 'mplinesc,

— Iubesc, fiul său răspunse, pe fata care o crești,

Însoțește-mă cu dânsa de se poate și voiești.

Ii răspunse împăratul: — Dar or ai înebunit?
 Ți-ai eșit cumva din fire și de ea mi-ai pomenit?
 Nerodu-le! ea ți-e ție întocmai ca și o sor'.
 N'ai gândit că nu se poate cu dânsa să te însor,
 De ți-ai aruncat asupra-i amorul ca un nebun,
 Ș'apoi să-mi propui acuma cu ea să te și cunun?
 Te țineam că ești cu minte, dar acum te văz
 [prea prost

Și la părerile mele de tot amăgit am fost.
 Lasă acea nerozie ș'ascultă cuvântul meu,
 Să te 'nsoțesc după lege cu fata care zic eu.
 — Scumpul meu tata, el zise, știam eu că nu
 mi-o dai.

Dar și nici nu iau pe alta chiar în bucăți să mă tai.
 Acest cuvânt pe 'mpăratul și mai tare supărând,
 Il goni afară 'ndată cu înăsprime zicând:
 — Fugi, piei, nu sta înainte-mi, tu fiu împotriviitor!
 Și spre a ta rușinare pe frate-său o să'nsor.

Ieșind el, chemă 'mpăratul pe feciorul mijlociu
 Și începu cu blândețe a-i vorbi ca la un fiu,
 Zicând: — Fătul meu ascultă să vezi de ce te-am
 [chemat;

Eu pe frate-tău cel mare foarte mult m'am supărat,
 Că i-am propus să se însoare și el, ca un nevoiaș
 Începu să-mi facă nazuri, tocmai ca un copilaș.
 Și de aceea în locui pe tine te întâez,
 Voi să te însor mai 'nainte, ca pe el să rușinez.
 Iacă 'mpăratul (cutare), îmi scrie de fie-sa,
 Și această încuscrire nu voesc a o lăsa,

Fiindcă se 'nvecinește, și-l avem lângă hotar.
 Fata iar e înțeleaptă, și frumoasă ca ea rar.
 Socotesc dar că am cinste la cele ce îți vorbesc
 Și 'mi vei împlini dorința cu ea să te însoțesc.
 Fiul său ș'acesta iarăș propunerea ascultând,
 Tot asemenea răspunse, că: Nu mă însor, zicând
 Și 'năsprindu-se împăratul îl întrebă: Dar ce vrei?
 N'o să te 'nsori niciodată or alta 'ți place să iei?
 El mai ocoli cu vorbe cugetul său ascunzând:
 Dar nevoindu-l să spue zise și el răspunzând:
 — Dacă, iubitul meu tată, vrei să mă căsătorești,
 Însoțește-mă cu fata care în palat o crești.
 Când auzi împăratul că și acest fecior iar
 Cerând ca și cel mai mare tot aceiaș fată chiar
 — Nebun ești, zise împăratul, apoi ea 'ți-e ca o sor'
 Nu gândește că nu se poate cu dânsa să te însor?
 Lasă-ți dorința neroadă, ascultă de sfatul meu
 Și te 'nsoțește cu fata care 'țiam ales-o eu.
 — Mă iarta, el zise, tată! că am îndrăznit prea
 Dar nici să iau pe alta, mort, tăiat nu te-ascult,
 Aceste ale lui vorbe pe împăratul supărând,
 Il izgoni dinainte-i ocărându-l și zicând:
 — Semețule, asta-ți este respectabilul răspuns?
 La atâta nerușinare și 'ndrăsneală ai ajuns?
 Ieși! ieși mai curând afară! du-te, băga-te-aș
 (în tun!
 Ia-te cu cealalt de mână, că nici tu n'ai fost mai bun!
 Pentru negliobia voastră și eu cinstea vă ridic
 Și o să 'nsor mai 'nainte pe cel decât toți mai
 (mic:

leșind ș'acesta afară necinstit și ocărât,
 Chemă 'mpăratul să vie celalt fiu numai decât.
 Și viind tot așa iărăș și către dânsul a zis,
 Cum că împăratul cutare de încuscrire 'i-a scris,
 Și frații săi nu voiră să-l asculte nici de cum.
 Zicând și unul și altul că nu se însoară d'eacum,
 Ci încai el s-ăl asculte și p'acea fată s'o ia.
 Că va trăi o viață prea fericită cu ea.

Dar cât îi fu mirarea, când auzi că și el
 Nu voește să se 'nsoare cu altă fată de fel !
 Ci tot pe acea din casă, care ceilalți o cerea,
 Asupra-i s'amorezase și după dânsa muria.
 Și, de-ar fi vrut acuma s'o dea la unul din ei,
 Dar cui s'o'dea mai nainte, că o cere câteși trei ?
 Ghibzuind dar împăratul cum ar putea folosi,
 În cele mai după urmă cu cuvîntă găsi
 Ca să-i trimită prin lume, să umble în depărtări,
 Să-și uite de acea fată, să vadă și alte țări.
 Și așa fără zăbavă pe câteși trei frați îi chemă,
 Cari viind toți de față astfel cuvântu-și urmă :

-Eu dorii ca un părinte pe toți pe rând să vă
 ('nsor,
 Să văz și eu în viață-mi vre un nepot din fecior,
 Voi însă toți din potrivă într'un gând v'ați

[întâmpat
 Și îmi cerurăți pe fata care o cresc în palat.
 Cum vedeți, fata e una, în trei nu pot să o fac,
 Cui să o dau mai 'nainte, și pe care să impac?!
 Trebuiește prin urmare, numai unul să o ia,
 Și în alt chip nu poci face, hotărîrea pentru ea.

Decât din voi fiecare câte un drum apucând
Și în trei părți ale lumii totd'odată toți plecând,
Să umblați din țară 'n țară și din cetăți în cetăți,
Unde veți vedea în toate osebite rarități,
Căci tot locul din natură are și dar osebit,
Unul cu una, ș' alte cu alte bunătăți e'mpodobit.
Din voi dară fiecare pe unde se va plimba,
Or ce mai prețios lucru în vre-o parte va afla,
Care să nu se găsiască în ținutul meu de fel,
Și care ca o minune mi-l va aduce cu el,
Pe acela și îndată cu fata-l voi însoți.
Și cât îmi va fi puterea il voi și îmbogați.

De această hotărîre feciorii lui auzind,
Și pe fată fiecare cu înfocare iubind,
Prea bucuroși primiră să facă acel voiaj,
Luară banii și plecară cu un osebit curaj.
Fără să li se mai pară că se va 'ntâmpla altfel:
Spera fiecare 'n fine că va lua fata el.
Așa feciorul cel mare către India luând
Și prin cetățile toate plimbându-se și umblând
Văzu într'una din zile, în piața unei cetăți,
Strigându-se la vânzare vre-o câteva bucăți
Și stând la acea 'nbulzeală și el ca un privitor,
Aude strigând telalul de vânzare un covor,
Și lumea care de care la acest glas îndrăzneț
Cu sute, cu mii de galbeni înălța mereu la preț.
Auzind de sumă mare feciorul de împărat,
De o curiozitate pe oarecine a 'ntrebat:
—De ce covorul acela la atâta preț a ajuns?

Iar cel om la 'ntrebarea-i:—Dar au nu știi? i-a
[răspuns,

Și urmă zicând:—Covorule vrednic și de mai mult.
Căci nu e, cum ți se pare, numai pentru așternut
Ci este un covor magic, sau descântat și vrăjit,
Este cu solomonie, dacă vei fi auzit:

Când vrei să mergi într'o parte și vei șede pe
[covor,

Cum zici: „Hai unde 'mi-e gândul“, ajungi în-
[dată ca în zbor.

Astfel pe el auzindu-l feciorul de împărat,
De cât toți mai cu asupra prețul 'ia adăogat,
Și când covoru 'n parte-i numără banii pe loc,
Bucurându-se în sine de un astfel de noroc,
Zicea :—Acum știu bine că fata o s'o iau eu,
Că duc un lucru ce nu e în ținutul tată-meu

Al doilea fecior iarăș spre partea Chinei mergând,
Și-asemena și acesta prin multe cetăți umblând
Vede și el o oglindă, ce în strigări se vindea
Și chiar ca la o minune oameni se grămădia
Se oprește să priviască și el ca, și ceilalți de
[rând

Și auzind la preț mare acea oglindă 'nălțând,
Curios, cu nerăbdare, întrebă numai decăt
Cum că, ce este princina de este scumpă atât?
Cel întrebat îi răspunse cu un deosebit ton:
—E scumpă fiincă este oglinda lui Solomon,
Carele cu 'nțelepciune lucruri mari a săvârșit,
Câte n'a făcut natura mintea lui le-a născocit.

Din care și până astăzi prin lume tot se găsesc,
 Precum și oglinda asta c'ar îi a lui o numesc,
 Fiindcă omul într'ansa pe loc cum se va uita.
 Poate vede pe oricine, la el cum va cugeta.
 Auzind el, deodată de fată în gând i-a dat
 Și cum o văzu 'n oglindă ochii când și a aruncat,
 Incepu să 'nalțe prețul peste alții-adăogând
 Și îi rămase asupra, mai mult nimenea nedând.
 Scoase și numără banii, se făcu pe ea stăpân
 Și în totul ei plind-o, o băgă la piept la sân,
 Zicând:— Un astfel de lucru nici n'a văzut tată-
 (meu
 Și crez fără îndoială că o să iau fata eu.

Al treilea fecior iarăș, care deodată plecă,
 Și el cu acelaș cuget spre alte părți apucă,
 Cetăți, sate și orașe în drumu-i întâmpinând,
 Prin nenumărate târguri umblând și cercetând.
 Nu putu alt să găsiască decât iar la un mezat
 Văzu strigând de vânzare un măr foarte minunat
 Din care la orice boală, mâncând pe om vindeca
 Chiar și din cumpăna morții sănătos îl ridică.
 Prețul lui se înălțase la mare sumă de mii,
 Fiindcă lungia viața avea prea mulți mușterii;
 Feciorul de împărat că-l va lua el crezu
 Și tot adăogând prețul asupra lui și căzu.
 După ce numără banii și-l puse în buzunar,
 Zise:—Știu că acest lucru e în lume cel mai rar.
 Care, socotesc, îndată tatăl meu cum 'l-o vedea,
 O să ia fata de mână și mie o să mi-o dea.

Deci, într'acest chip toți frații câte ceva cum-
(părând

Și fiecare pe fată că o va lua crezând,
Au plecat să se întoarcă, și așa cum veniau ei
La un oraș oarecare se întâlniră câteși trei.
Incepură să se 'ntrebe despre unde au umblat
Și de prin acele locuri ce lucruri au cumpărat ?
Spuseră, se lăudară, lucrurile toți scoțând
Și magica lor putere fiecare arătând.

Când spuse cel cu oglinda, îi ziseră ceilalți: — Poți
Ca să ne-arăți într'ânsa să vedem pe fată toți ?
— De ce nu el le răspunse. Și oglinda deschizând
Văd ținându'i lumânarea, pe pat de moarte zăcând
Atunci cel cu mărul zise : — Eu o scol cu leacul meu
Cel cu covorul răspunse: — Și în grabă vă duc eu.
Zicând aceasta îndată pe covor toți cum s'au pus,
Ca săgeata într'o clipă la bolnavă au ajuns,
Și cum 'i-a atins de buze mărul cel vindecător,
Se sculă în grab sănătoasă fata înaintea lor.

— Puteți să-mi ghiciți acuma, zise sluga către ei,
Cui a dat fata 'mpăratul ? cine a luat-o din trei ? --
Căci mai, întâi cel cu mărul el drept cuvânt

(o cerea,
Că de nu-i da să o scoale, negreșit fata muria.
Cel cu covorul cerând'o, că are drept iar zicea
Că ori și cum muria fata dacă el nu-i aducea.
Și cel cu oglinda iarăși zicea într'acelaș fel.
Cum că ca să ia pe fată și mai mult drept are el

Căci, de nu era oglinda'i să o vază că zăcea,
Nici covorul, ba nici mărul folos ei nu aducea.

Pe când toți își bătea capul și în tot chipul
[gândia,

Din acei trei frați la care ei pe fată să o dea,
Răspunse din șezătoare o fată mare zicând :

— Eu nu știu dintre ei cine mai mult drept o
[fi având

După părerea mea însă tot dreptul îl are ea,
Să-și aleagă carei place și pe acela să-l ia.

La acest cuvânt al fetei:—Bravo au zis câți era
Și începură norocită însoțire a'i ura.

Iar Stan sluga auzindu'i că o laudă pe ea,
— Bună treabă, zău le zise, eu spui și'altul bra-
(vuri ia!

Arendașul zise:—Stane, lasă bravuri îți dăm noi
Și'n locul tău dache'i spune istorie inche doi.

—Ca unui stăpân, el zise, sunt dator să mă supui,
Că la d'alde povești d'aste câte vreți pot să vă
(spui.

După ce zise aceasta stând se gândi puținel
Și aducându-și aminte începu să zică-astfel :

— Știu și eu o ghicitoare tot ca a moș popi iar.
O s'o spui dar nu știu bine dacă este așa chiar.

Ghicitoare

Frate din tată, fiu nevestei mele, du-te spune
Tată-tău, c'a venit fiu-său, bărbatul nevestei lui.

Deslegare.

Un tânăr de vârstă crudă văzând că muma'i muri,
Se răzni în alte-orășe și se și căsători.

Apoi după scurtă vreme la oaste fiind luat
Și trimis în bătălie ca fiește-ce soldat.

Unde prin înconjurare fiind de vrăjmași robit,
'I-a venit nevestei veste că bărbatu'i a pierit.

Ea acum ce să facă?... Cum trăise mai nimic,
Era tânără în floare'i ca și o fată, să zic.

Se 'ntâmplă atunci de vine un văduv străin la ea,
Sosit din alte orășe și se mărită, îl ia.

Făcând ș'un fecior cu dânsul și când crescū măricel
Scăpând atuncea soldatul s'a întors la dânsa și el.

Dar până să intre 'n curte alții colac 'i-a luat
Că nevasta'i de-atunci încă după alt s'a măritat.

Incepu el să-i întrebe ce fel de bărbat ținea,
Cum i-e numele, porecla?.. Și ei pe rând îi spunea.

Pe când vorbeiau ei acestea ieși'n poartă un flăcău,
Și ei îi ziseră :—Iacă ăsta este fiul său.

Soldatul luându'i seama, după cele ce 'i-a spus,
Capul tatălui său parcă îl vedea pe dânsul pus,

N'a mai avut îndoială, că tatăl său neștiind,
Chiar pe noră-sa luase, în acel oraș viind.

Ș'atunci chemând pe flăcăul la mumă sa 'la
[trimis.

Zicând :—„Frate din tată.. și c. l.“ cum am zis...

După ce se cunoscură prin acest al său cuvânt
Că o amestecătură de rudenie toți sunt,

In loc să se veseliască că sănătoși s'au văzut,
 Peste toți amară jale tot deodată a căzut.
 Că neîngăduind legea asemenea însoțiri,
 A trebuit să se facă acum două despărțiri.
 A depărtat zic și socru și bărbat de casa ei,
 Și-a căzut nenorocirea d'odată pe câteși trei.
 Pe urmă Dumnezeu știe ce se va fi mai urmat,
 Eu însă de o poveste cu aceasta am scăpat.

Arendașul

A ta poveste prea mică, io am spus că mare voi
 Tot ca ala intii care am spus pentru tine doi.

Sluga.

Dar asta care am spus-o nicăiri să n'o avem?

Arendașul.

Lasa asta pe deasupra s'o ținem,

Sluga

Asta nu e dăruială, ci vine ca un plocon,
 Bunioară când îți vine cineva cu vr'un clapon
 Că dăruiala e'n urmă, nu întâi, la început.

Arendașul.

Azunge atuta vorba, țe sa zici am prițput.

Sluga ascultați dar:

Imi povestia unul cum că ar fi fost
 In Constantinopol un om de neam prost,

De-ăi de care crește ca un copac gros.
Sucit în tulpină și strâmb nodoros,
Netrecut prin școală ca și un lemn chiar
Tăiat cu toporul, nedus la tâmplar.
El pe lângă alte multe neciopliri
Avea și asuprași mai multe pociri.
Să lăsăm că'n spate era cocoșat,
Că nu e al firii lucru întâmplat,
Ci în celelalte: buze, nas, urechi,
Le avea 'n mărime ca două perechi.
Il vedeai în toate de fire greșit,
Ca când lași un lucru nedesăvârșit.
De știință iarăș, după cum am zis
Orice de răboaje el avea înscris.
Dar încă cu banii care se vestia
Luă nevestică frumoasă cu stea,
Și cu jaluzia-i dintr'al nunții ceas
O închise să șează sus într'un cafas.
Că avea seraiuri ca cei mai bogați
Și nu lăsa 'n ele nici de cum bărbați.
Atât peste fire era temător,
In cât era în vreme tot bănuitor,
Și după ce oameni, nu vrea 'n casa sa
Nici scotea 'n plimbare pe nevasta, sa
Nu cumva să vază vre un frumușel
Și să-i alunece ochii după el.

Biata lui nevestă petrecu tăcând
Ca 'ntr'o pușcărie închisă șezând
Până când salteaua în pat putrezi

Și 'ndrăznind îi zise astfel într'o zi :
— Ce o fi bărbate, pentru Dumnezeu !
Mult o să mai ție așa traiul meu ?
Trei ani sunt îmi pare de când ne-am luat
Și la noi în casă om n'a mai intrat.
N'ai tu vre-o rudă, or vr'un cunoscut ?
Că doar în pădure nu te-ai fi născut...
Să-i aduci să vie de vorbă să stăm,
Cu ei să petrecem, să ne ospătăm,
Cum vedem părinții adesea făcând,
Cu rude prieteni, mâncând, petrecând.
Iar tu la plimbare cândva nu mă duci,
Nici la noi în casă pe alții nu aduci.
Zău ! iacă-ți spui dreptul că mi s'a urât
Cu așa viață și trai amărât,
Și d'o fi tot astfel să mă pedepsesc,
Mai bine o moarte decât să trăiesc !
Auzind bărbatul zicându-i astfel,
Că-și plânge viața și traiul cu el.
Se gândi în sine și se socoti,
Despre care 'ndată un plan pregăti,
Și așa în piață mergând înadins,
Fără prelungire doi amici 'și-a prins.
Intocmai ca dânsul strâmbi și cocoșei,
Precum și la chipuri ca el frumoșei.
Și fiind aceștia oameni scăpătați,
Săraci, fără stare și prost îmbrăcați,
Mergând pentru haine în grab târgui.
Anterii giubele l'amândoi croi,
Inșă din materii tot de acel fel,

Și'i îmbrăcă 'ntocmai asemeni/ cu el,
Nu vrea el să aibă ei schimbat ceva,
Ca să nu s'arate mai țănoși cumva,
Ci la fel cu dânsul fiind îmbrăcați.
Semănă la toate ca trei gemeni frați.
Și după ce astfel frumos îi găti,
P'amândoi acasă la masă'i pofti "
Și 'ntr'un loc lăsându-i acasă sau dus
Și nevastei sale de dânsii a spus,
Zicându-i ei:—Dragă, azi să te gătești
Că la casă oaspeți ai să primești.
Auzind nevasta acest al său glas,
De mare mirare coprins a rămas,
Și luă toporul să cresteze'n prag,
Că-i aduce oaspeți soțul ei cel drag.
Deci cu bucurie orânduind ea
Cele pentru masă câte trebuia,
Iată cățelușul în curte lătră,
Și el cu doi oaspeți în curte intră.
De ceea ce vede mirarea o ia
Și ca o nălucă o închipuia.
Ii părea că ochii ei poate o înșel,
Pe trei inși să vază la toate 'ntr'un fel.
Dar dacă intrară în casă'i văzu
Și a fi aievea atuncea crezu.
Acest plan prost însă și prea nătărău,
O scârbi asupra'i pe ia și mai rău,
O făcu să-i pară că în răs o ia.
Și cum că își bate astfel joc de ea.
Atât o mahnise ăst lucru nerod,

Ți se pusese în gât ca un nod,
 Și deși în viață'i ea până acum
 În gând n'avusese pas rău nici de cum,
 Ciși iubia consortul pe cât se putea,
 Il cinstia ca înger și îl socotia,
 Spusele-i çusururi ea nu le vedea
 Punea în zicală temei, și credea,
 Adică:—Bărbatuî nu stă în frumos
 C'ar fi decât dracul ceva mai chipos.
 Dar văzând această urmare d'acum
 Hotărî să plece și ea pe alt drum.
 Așa împreună atunci ospătând,
 Cum și după masă de vorbă șezând,
 Când avu bărbatu'i treabă a ieși
 Ceva pe afară de a săvârși,
 Ea trimise 'ndată slujnica, zicând:
 -- Du-te l'acel oaspet, spune mai curând
 Că, când se va duce stăpănu-ți cu ei
 După prânz în piață la cafea toți trei,
 El să se întoarcă să vie aici
 Că voiesc a'i spune o taină, să zici.
 După ce se duse slujnica la el
 Și cum o învățase șopti 'n cetinel,
 Când s'a 'ntors îi zise: — Te duseși săi spui?
 — 'I-am spus, îi răspunse. O'trebă: — Dar cui?
 — La acel din dreapta, la care'mi-ai zis,
 — Dar, proast-o, la dânsul eu nu te-am trimis.
 Dut-e spune ăluî dincolo de el.
 Și mergând îi zise și lui tot la fel,
 Sosind și bărbatul p'amândoi îi ia

Și cu dâșii merge drept la cafenea
Acolo 'mpreună șezând, povestind,
Și'mbulzeală multă de oameni fiind,
Se strecură unul ș'afară ieși,
Ca când vre-o treabă vrea a săvârși.
Și plecând se duse unde 'l-a poftit,
La femeia care bine 'i-a voit.
Carele în casă în grab' cum veni
Cu celalt în urmă'i se și pomeni.
Acum ce să facă a nu se vedea
Ș'acesta 'ntre dâșii de gol să se dea!
Cel dintâi se bagă aci într'un dulap,
(Negândind că-și face peire de cap).
Al doilea iarăși cum intră și el.
Fără să mai șează pe scaun de fel.
Iacă și bărbatu'i veni'n acel ceas,
Văzându-se singur în cazin rămas.
Nevasta văzându-l în grab alergă
Și p'acesta iarăși în ladă băgă,
Bărbatul ei însă în casă intrând,
Și d'aldea acestea fără să-i dea'n gând,
Șade și își umple un ciubuc să bea,
Poruncind să-i facă încă ș'o cafea.
Apoi cu încetul trăgând și sorbind,
Cu necaz în sine zicea el gândind:
— Vezi ce îmi făcură acei doi mișei!
Mă pui să-mi vărs punga, să-i îmbrac pe ei.
Le gătesc bucate ca să-i ospățez
Și cu băatură îi îndestulez.
Iar ei mă lăsară prin taină fugind,

Nedându-mi de știre și nemulțumind!
Iar și eu găsindu-i știu ce să le fac,
O s'apuc îndată și o să-i dezbrac.
Și acele haine le oi purta tot eu.
Că după croială vin pe trupul meu.
Gândind el acestea se sculă, plecă
Și drumul spre piață iarăș apucă,
Ca să vază oare nu-i va întâlni
Și despre purtare a le mulțumi?..
Dar neîntâlnindu'i, intră'n cafenea
Să-și uite necazul care l cătrănia.

Nevasta'i văzându-l de acasă dus,
Aleargă îndată la-ăl în dulap pus,
Deschizând îl vede mort înăbușit.
Cu spaimă la ladă îngrab'a pășit,
Ridicând capacul, se uită la el,
Vede că murise năbușit ș'acel.
Stând în loc uimită se tot chibzuia
Cu doi morți în casă ce să facă ea?..
În cea după urmă îi veni în gând
Și-a trimis pe roabă ca cât mai curând
S'alerge s'aducă un hamal cu sac.
Și fără zăbavă veni c'un sărac,
Îl chemă în casă, îi spuse zicând:
— Azi cu întâmplare în casă șezând,
Viind fără veste ăst nerușinat,
Și vrând să mă apăr cum 'l-am îmbrâncit
S'a isbit cu capul și'ndat'a murit.
De-aceea cu sacul te-am chemat să fii,

Că îmi este¹ teamă și rușine chiar
Asta să se afle de vre-un flecar
Să mă aibă'n gură ș'a mă cleveti
S'afle stăpânirea ș'a mă necinsti.
Du-te du-l în grabă și vin să-ți plătesc,
Uite îl am gata : un împărătesc.
Il luă hamalul, în sac îl băgă
Și drept către mare cu ei alergă,
Il aruncă'ndată și s'a 'ntors la ea
Pentru osteneală banii vrând să-și ia
Dar el pân' să vie' ea pe cellalt mort,
Cum era intocmai la chip și la port,
In mijlocul casei târâș 'l-a adus,
Și suind hamalul treptele în sus,
li eși 'nainte și 'ncepu la el :
— Așa'mi făcuși treaba?.. Zise el : — Ce fel
— Apoi uite mortul, îi răspunse ea.
Bietul om, săracul, ca unul ce-a fost
Ușurel la minte și cu totul prost,
De ceeace vede sta și fluera,
Crezând că chiar mortul ce l-a dus era.
Și se mira'n sine că, cum și ce fel
S'a 'ntors mortu'n casă înainte de el !
Așa silit fuse bietul om sărac
Și-apucând îndată îl băgă în sac,
Il luă 'n spinare, în fugă plecă,
Il duse la mare și 'l aruncă.
Și'napoi dând fuga plata ca să-și ia,
Mult îi era teamă că iar va'nvia,
Și cu grije mare pe când se ducea

A se uita'n urmă-i se tot întorcea.
Când tocmai la poartă hamalul veni,
Și din prag în curte picioru'și porni,
Uitându-se 'n urmă-i văzu că veniă
Bărbățul femeii dela cafenea.
Socotind că este iarăș acel mort,
Având trupul, chipul și totul său port.
Începu să-i facă cu o mână semn
Și 'n cealaltă mână pregătind un lemn,
Ii zicea : — Măi frate, stai, nu fii mișel,
Până să-mi eau plata îngădue nițel,
Ș'ei veni atuncea după ce mă duc,
Că încă odată n'o să te duc.
Ii zicea el multe dar lui nu-i păsa.
Ci intră în curte ca la casa sa,
Neștiind că 'n casă s'a făcut omor.
Gândia că hamalul e un cerșetor.
Dar hamalul, care era necăjit,
Ca turbat asupra'i pe loc a sărit
Și 'ncepu să-i care cu lemnul din mâni,
Dând chiar ca hengherii când omoară câini.
Auzind nevasta începe-a țipa,
Dar surda ! de moarte nu-l putu scăpa,
Că hamalul gura'i nici n'o asculta.
Ci da tot într'una și nu se uita.
După ce-l ucise și-l lăsă întins.
Zise către dânsa de necaz cuprins :
— Acum trebuie să-mi dai îndoit,
Că, uite-te numai cum am ostenit.

El n'a fost mort bine, ci am tăbărât
Eu, uite acuma, de l-am omorât.

Sărmana nevestă, de alt necaz dând,
Care niciodată nu i-a dat prin gând,
Se 'ntoarse în casă și oftând plângea,
Sta 'n nedormire mânilе 'și frângea,
Cum și ce să facă, în casă să-l ia
Și ca lumea toată să-l îngroape ea?
Dar sute de gânduri voia'i apăsa
Că, cum să dea vestea pentru moartea sa?
Ce să zică lumi când o va întreba,
Neputând în altfel vorba a'și schimbat :
Nu putea să zică „dambila i-a căzut“,
Vedea că nu este cuvânt de crezut,
Că 'n frunte și 'n capu-i sta tot lovituri,
Se vedea și 'n fațai de lemn dătături.
Și putea 'n nevoie lesne a cădea,
Că era pe față toate să se dea.
Neputând să facă de frică altfel
Gândi să-l arunce 'n mare și pe el.
Așa se preface că altul n'a fost
Și poruncind zise hamalului prost :
— Du-te dar ș'acuma cu el unde știi
Iacă, na-ți și plata, ca să nu mai vii.

Stan, aici poveste o mai precurmă
Și despre lungirea'i cuvântu'și urmă :
— Pân'aci povestea a fost ce a fost
Nefiind atâta am spus-o și prost.

Dar d'acu 'nainte să o ascultați.
Să stați și să râdeți și să vă mirați,
Să vedeți cu mortul ce sa întâmplat
Ce a pățit încă și ce s'a urmat!

Partea a doua și ultima din această operă
se află publicată în
No. 94 al
BIBLIOTECII PENTRU TOȚI

